

НАМ – 138 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

* * *

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

**Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість,
нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення.
Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість.
Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми,
які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.**

Видається з 1 січня 1994 року

№ 550

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-ТРАВЕНЬ 2018 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 1-15 ЧЕРВНЯ 2018 РОКУ**

Київ-2018

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-травень 2018 року

*Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України*

За січень-травень 2018 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, склав 68203,1 млн кВтг, що на 1264,3 млн кВтг, або на 1,9% більше, ніж за 5 місяців 2017 року. При цьому, тепловими електростанціями енергогенеруючих компаній вироблено 20263,6 млн кВтг, що на 4037,7 млн кВтг, або на 24,9% більше, ніж за 5 місяців 2017 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 5827,3 млн кВтг, що на 537,6 млн кВтг, або на 10,2% більше, ніж за відповідний період 2017 року. Атомними електростанціями вироблено 33436,6 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 5450,5 млн кВтг, або на 14,0%. Гідроелектростанціями та гідроакмулюючими електростанціями за 5 місяців 2018 року вироблено 7067,6 млн кВтг, що на 1864,5 млн кВтг, або на 35,8% більше, ніж за 5 місяців 2017 року.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 5 місяці 2018 року від загального по ОЕС складає 38,3%, виробіток електроенергії АЕС складає 49,0%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 10,4%. За 5 місяців 2017 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 32,1%, 58,1% і 7,8%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 5 місяців 2018 року склало 588,3 млн кВтг, що на 15,5 млн кВтг, або на 2,6% менше, ніж за 5 місяців 2017 року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 5 місяців 2018 року склало 1019,7 млн кВтг, що на 290,5 млн кВтг, або на 39,8% більше, ніж за відповідний період 2017 року.

За 5 місяців 2018 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 13443,3 тис. Гкал, що на 937,5 тис. Гкал, або на 7,5% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	5 місяців 2017 року		5 місяців 2018 року		+/- до 2017 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виробіток електроенергії – всього	66938,8	100,0	68203,1	100,0	1264,3	1,9
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	21515,6	32,1	26090,9	38,3	4575,3	21,3
ТЕС ГК - всього	16225,9	24,2	20263,6	29,7	4037,7	24,9
ТЕЦ та когенераційні установки	5289,7	7,9	5827,3	8,5	537,6	10,2
ГЕС та ГАЕС, з них:	5203,1	7,8	7067,6	10,4	1864,5	35,8
ГЕС	4544,9	6,8	6435,5	9,4	1890,6	41,6
ГАЕС	658,2	1,0	632,1	0,9	-26,1	-4,0
АЕС	38887,1	58,1	33436,6	49,0	-5450,5	-14,0
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, інші)	729,2	1,1	1019,7	1,5	290,5	39,8
Блок-станціями	603,8	0,9	588,3	0,9	-15,5	-2,6

На початок 2018 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 2046,0 тис. тонн, мазуту – 64,0 тис. тонн (на початок 2017 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-травня 2018 року склав 11073,3 тис. тонн, що на 1224,0 тис. тонн більше, ніж за 5 місяців 2017 року. Від підприємств вугільної галузі України – 8291,5 тис. тонн, що на 561,0 тис. тонн менше, ніж за 5 місяців минулого року. Витрати вугілля склали 11208,3 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.06.2018 р. – 1911,0 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.06.2018 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 1911,0 тис.тонн, що на 680,8 тис.тонн менше, ніж у минулому році (2591,9 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 5 місяців 2018 року спожито 97,1 тис. тонн, що на 174,6 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2017 року. Запас мазуту на 01.06.2018 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 43,3 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 5 місяців 2018 р. становило 2315,7 млн куб.м, що на 329,7 млн куб. м більше, ніж за цей період 2017р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 82,6 млн куб.м, що на 13,6 млн куб. м більше, ніж за 5 місяців 2017 р.

Станом на 01.06.2018 в українських підземних сховищах газу знаходилось близько 9565,6 млрд куб. м природного газу, що на 0,480 млрд куб. м, або на 6,8% менше порівняно з 01.06.2017 р. Відбір газу за 5 місяця склав 7,260 млрд куб. м.

За 5 місяців 2018 року спостерігається збільшення електроспоживання (брутто), яке склало 65563,1 млн кВтг, що на 1773,7 млн кВтг, або на 2,8% більше, ніж за 5 місяців 2017 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням становить 52487,8 млн кВтг, що на 1759,6 млн кВтг, або на 3,5% більше аналогічного показника 2017 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 5 місяців 2018 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. %	Питома вага, % 2017 р.	Питома вага, % 2018 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	65563,1	1773,7	2,8		
Споживання ел.ен. (нетто)	52487,8	1759,6	3,5	100	100
у тому числі:					
1.Промисловість	21878,4	1058,4	5,1	41,0	41,7
у тому числі:					
Паливна	1521,4	-42,1	-2,7	3,1	2,9
Металургійна	12416,1	540,4	4,6	23,4	23,7
Хімічна та нафтохімічна	1369,0	344,1	33,6	2,0	2,6
Машинобудівна	1843,3	102,1	5,9	3,4	3,5
Будів.матеріалів	838,2	-31,8	-3,7	1,7	1,6
Харчова та переробна	1798,5	36,7	2,1	3,5	3,4
Інша	2091,9	109,0	5,5	3,9	4,0
2.Сільгоспспоживачі	1407,8	35,9	2,6	2,7	2,7
3.Транспорт	3051,9	9,5	0,3	6,0	5,8
4.Будівництво	468,0	58,7	14,3	0,8	0,9
5.Ком.-побутові споживачі	6791,3	261,3	4,0	12,9	12,9
6.Інші непромисл. споживачі	3094,8	307,4	11,0	5,5	5,9
7.Населення	15795,6	28,5	0,2	31,1	30,1

Збільшення електроспоживання (нетто) відбулося за рахунок збільшення обсягу споживання металургійною промисловістю (на 4,6%), хімічною та нафтохімічною промисловістю (на 33,6%), машинобудівною промисловістю (на 5,9%), будівництвом (на 14,3%) та іншими непромисловими споживачами (на 11,0%).

Видобуток вугілля. За 5 місяців 2018 року вугледобувними підприємствами України видобуто **13,90 млн тонн** вугілля, що на 21,7 тис. тонн (або на 0,2%) більше порівняно із січнем-травнем 2017 року. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **11,20 млн тонн**, він збільшився на 241,9 тис. тонн (або на 2,2%), коксівного – склав **2,70 млн тонн**, що менше на 220,2 тис. тонн (або на 7,5%).

Упродовж січня-травня 2018 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто вугілля **1,85 млн тонн**, що на 152,7 тис. тонн (або на 7,6%) менше, ніж за цей період 2017 року. Видобуток енергетичного вугілля збільшився на 31,0 тис. тонн (або на 1,9%) порівняно з відповідним періодом 2017 року і коксівного зменшився на 183,7 тис. тонн (або на 45,9%), а видобуток відповідно склав **1,63 та 0,21 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2018 року в Україні видобуто **0,895 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **8,50 млрд куб. м** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 0,917 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 8,6 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за 5 місяців 2018 року **0,784 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2017 р. – 0,819 млн тонн) і **6,7 млрд куб. м** газу (у 2017 р. – 6,7 млрд куб. м).

Інші підприємства за 5 місяців 2018р. видобули **80,3 тис.тонн** нафти з газовим конденсатом (у 2017р. – 74,0 тис.т) і **1,8 млрд куб.м** газу (у 2017р. – 1,9 млрд куб.м).

Постачання і переробка нафти. У січні-травні 2018 р. на нафтопереробні заводи (НПЗ) та Шебелинський ГПЗ поставлено 344,4 тис. тонн нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-травні 2018 року склав 186,5 тис. тонн, що на 6,0 % менше обсягу переробки у січні-травні 2017 року.

У січні-травні 2018 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства.

За 5 місяців 2018 р. Шебелинським ГПЗ вироблено:

- автомобільних бензинів – 50,5 тис. тонн, що на 2,3% менше;
- дизельного палива – 34,7 тис. тонн, що на 9,4% менше;
- мазуту – 11,3 тис. тонн, що на 15,7% менше у порівнянні з січнем-травнем 2017р.

Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-травні 2018 року були завантажені в середньому на 50,4% (у січні-травні 2017 року на 54,1 %).

Транспортування нафти. У січні-травні 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2017 року на 391,0 тис. тонн (або на 6,2%) і склав **5924,9 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Чехії) протранспортовано **5083,9 тис. тонн**, що на 8,5% (або на 480,9 тис. тонн) менше порівняно із аналогічним показником 2017 року, а для потреб України – **841,0 тис. тонн**, що на 10,5% (або на 79,7 тис. тонн) більше у порівнянні з відповідним періодом 2017 р.

За січень-травень 2018 рік транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають 85,8%, а на нафтопереробні підприємства України – 14,2%.

Аналіз сплати за спожити електроенергію за січень-травень 2018 року

Розрахунки споживачів електроенергії по областях України

За січень-травень 2018 року споживачам відпущено електричної енергії на суму **79,11 млрд грн.**, оплата становила **77,64 млрд грн.**, або **97,6%**.

Вище середнього показника (**97,6%**) розрахунки за відпущену споживачам за 5 місяців 2018 році енергію були проведені у Вінницькій (99,8%), Волинській (98,6%), Дніпропетровській (на 99,3%), Житомирській (на 100,3%), Закарпатській (на 102,4%), Запорізькій (на 97,8%), Івано-Франківській (на 99,2%), Київській (на 100,3%), Кіровоградській (на 100,1%), Миколаївській (на 98,8%), Одеській (на 101,8%), Полтавській (на 98,9%), Рівненській (на 98,8%), Харківській (99,5%), Херсонській (на 102,4%), Хмельницькій (на 100,2%), Черкаській (на 103,9%), Чернівецькій (на 99,8%) областях, м.Київ (98,7%).

Нижче середнього показника обсягу розрахунків за відпущену у січні-травні 2018 році енергію проведені у Донецькій (87,4%), Луганській (на 82,8%), Львівській (на 95,8%), Сумській (на 94,5%), Тернопільській (на 97,3%), Чернігівській (на 96,2%) областях, АР Крим (на 0,0%).

Розрахунки енергопостачальних компаній з ДП «Енергоринок»

За січень-травень 2018 р., за оперативними даними, енергопостачальними компаніями куплено електроенергії в ДП «Енергоринок» за регульованим тарифом на **72,9 млрд грн.**, а сплачено за неї **75,2 млрд грн.** або **103,1%**. Повністю розрахувалися з ДП «Енергоринок» 21 енергопостачальна компанія за регульованим тарифом.

У повному обсязі розрахувалися з ДП «Енергоринок» за 5 місяців 2018 року Волиньобленерго (на 107,9%), Дніпрообленерго (на 104,0%), Донецькобленерго (на 109,9%), Житомиробленерго (на 102,7%), Закарпаттяобленерго (на 107,4%), Запоріжжяобленерго (на 102,5%), Київобленерго (на 107,4%), Київенерго (на 110,6%), Кіровоградобленерго (на 106,6%), Львівобленерго (на 102,9%), Миколаївобленерго (на 102,2%), Одесаобленерго (на 105,9%), Полтаваобленерго (на 106,3%), Прикарпаттяобленерго (на 103,0%), Рівнеобленерго (на 102,5%), Харківобленерго (на 105,9%), Херсонобленерго (на 101,9%), Хмельницькобленерго (на 104,1%), Чернівціобленерго (на 109,8%), Високовольтні мережі ДТЕК ТОВ (на 104,7%), Луганське енергетичне об'єднання (на 111,6%), Енергія-Новий Розділ (на 111,7%), Укрзалізниця (на 99,7%).

Нижче 100% показника по розрахунках з оптовим ринком енергопостачальних компаній розрахувались за куповану електричну енергію: Вінницяобленерго (на 96,6%), Сумиобленерго (на 97,6%), Тернопільобленерго (на 94,2%), Черкасиобленерго (на 99,9%), Чернігівобленерго (на 98,1%), Атомсервіс (на 97,9%), Регіональні електричні мережі (на 42,2%), ПЕМ-Енерговугілля (на 23,5%), Енергія-Новояворівськ (на 99,0%).

Розрахунки споживачів електроенергії з обласними енергопостачальними компаніями

За січень-травень 2018 р. енергопостачальними компаніями відпущено електроенергії на суму **79,1 млрд грн.**, а сплачено за неї **77,6 млрд грн.** або **98,1%**.

Повністю розрахувалися за електричну енергію споживачі 10 енергопостачальних компаній: ПрАТ «Волиньобленерго» (100,4%), ПАТ «ДТЕК

Донецьке електромережі» (105,3%); ПрАТ «ЕК «Житомиробленерго» (100,3%), ПрАТ «Закарпаттяобленерго» (102,4%), ПрАТ «Кіровоградобленерго» (100,1%), ПрАТ «Київобленерго» (100,3%), ПАТ «Одесаобленерго» (101,8%), ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» (102,4%), ПАТ «Хмельницькобленерго» (100,2%), ПАТ «Черкасиобленерго» (103,9%), ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (99,6%).

Вище середнього рівня (**98,1%**), але нижче 100% розраховались споживачі з енергопостачальними компаніями за 5 місяців 2018 року: ПАТ «Вінницяобленерго» (99,8%), ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (99,7%), ПрАТ «Львівобленерго» (98,6%), ПАТ «Миколаївобленерго» (98,8%), ПАТ «Полтаваобленерго» (98,9%), АТ «Прикарпаттяобленерго» (99,2%), ПрАТ «Рівнеобленерго» (98,6%), АК «Харківобленерго» (99,5%), ПрАТ «ЕК «Чернівціобленерго» (99,6%), ПАТ «Чернігівобленерго» (98,3%), ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» (99,2%), ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі» (98,7%).

Нижче середнього рівня (**98,1%**) розраховались за спожиту електроенергію споживачі енергопостачальних компаній: ПАТ «Запоріжжяобленерго» (97,6%), ВАТ «Тернопільобленерго» (97,3%), ПАТ «Сумиобленерго» (94,6%); ДП «Регіональні електричні мережі» (39,6%); ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» (22,3%).

Оплата електроенергії всіма видами платежів генеруючим компаніям та іншим учасникам ОРЕ за січень-травень 2018 р. Всього сплата склала **86,97 млрд грн.** при товарній продукції **85,73 млрд грн.,** або **101,4%.**

За оперативними даними, по НАЕК «Енергоатом» сплачено – 104,9% (21 738,4 млн грн), «Центренерго» – 100,4% (8 011,2 млн грн), «Дніпроенерго» – 106,4% (9 079,7 млн грн), «Донбасенерго» – 106,6% (3 127,1 млн грн), «Західенерго» – 105,2% (13 741,0 млн грн), «Східенерго» – 102,2% (7 395,2 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 88,5% (1 347,5 млн грн), Київенерго (ТЕЦ) – 96,0% (2 913,9 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 100,0% (3 142,1 млн грн), Нижньодністровська ГЕС – 227,8 тис. грн, інші електростанції – 91,4% (13 734,7 млн грн), у т.ч. теплоелектроцентралі – 99,3% (8 218,4 млн грн), виробники альтернативної е/е – 81,5% (5 458,6 млн грн), НЕК «Укренерго» - 108,4% (2 743,2 млн грн) від товарного відпуску енергії. **Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 86,97 млрд грн при товарній продукції 85,73 млрд грн або 101,4%.**

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-квітень 2018 року склали **24,8 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 26,8 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **29,9 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 35,3 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2018 року використали **15,8 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 15,2 млрд куб.м).

Відбір природного газу з ПСГ за цей період **7,260 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 4,125 млрд куб.м).

За січень-травень 2018 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **34,889 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 38,25 млрд куб.м).

Імпорт газу за 5 місяців 2018 року склав **3,3 млрд куб. м.**

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

В електроенергетичній галузі, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, освоєно **5761,3 млн грн** капітальних вкладень за січень-травень 2018 року, у тому числі за власні кошти підприємств (2891,6 млн грн) та інших джерел фінансування (1734,7 млн грн), що на **131,5%** більше аналогічного показника 2017 року.

Профінансовано всього в галузь **6019,4 млн грн**.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

У вугільній галузі освоєно **9,4 млн грн** капітальних вкладень, що на 8,0% більше порівняно з аналогічним показником 2017 року.

За січень-березень 2018 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – 639,2 млн гривень.

З Державного бюджету на січень-травень 2018 року передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств» у сумі **192,3** млн гривень.

Фактично у січні-травні 2018 року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **119,8** млн гривень, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 33,6 млн. грн.,
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 6,8 млн. грн.,
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 79,4 млн. грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за травень 2018 р.

Атомні електростанції. У травні 2018 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **5 911,5 млн кВтг**, що на 1538,0 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у травні 2018 р. становив **57,3%**, що на 14,9% менше показника 2017 р.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-квітні 2018 р. становила 49,0%. До Енергоринку за 5 місяців 2018 р. відпущено 33 436,6 млн кВтг електроенергії, що на 5 450,5 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

З початку 2018 р. зафіксовано 8 порушень у роботі АЕС (на РАЕС-1, ХАЕС-2, ЮУАЕС-1 та ЗАЕС-4). У відповідному періоді 2017 р. – 4 порушення (на РАЕС-2, на ЗАЕС-2). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2018 році заплановано здійснити: 18 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 12 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз», забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У травні 2018 р. відбулось 2 поставки свіжого ядерного палива від компанії «Вестінгауз» та 1 поставка від АТ «ТВЕЛ», 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива. З початку 2018 р. відбулося 3 поставки свіжого ядерного палива: 2 від компанії «Вестінгауз» і 1 від АТ «ТВЕЛ», 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2018 році заплановано виконати:

- закінчити 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №6, ХАЕС №1 та 2 середні ремонти – РАЕС №1, 3;
- виконати 8 середніх ремонтів – ЗАЕС №1, 2, 4, 5; РАЕС №2; ЮУАЕС – №1, 2, 3 та 2 капітальні ремонти – РАЕС №4; ХАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 капітальний ремонт – РАЕС №1.

Станом на 07.06.2018 виконано:

- 5 планово-попереджувальних ремонтів – ХАЕС №1; ЗАЕС №2; 6; РАЕС №1; 2;
- 3 позапланових поточних ремонтів – ХАЕС №2; ЗАЕС №6.

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС з 01.01.2018 становить **54,03 коп.** за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1488.

Товарна продукція. У травні 2018 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 3633,94 млн грн., що на 419,93 млн грн. менше, ніж у травні 2017 р.

У травні 2018 р. з Енергоринку оплачено 4006,24 млн грн., що на 623,85 млн грн. більше, ніж у травні 2017 р. Відсоток оплати у травні 2018 р. склав – **110,25%**, у травні 2017 р. – 83,29%. З початку 2018 р. – 103,72%, з початку 2017 р. – 94,13%.

Заборгованість із заробітної плати станом на 05.05.2018 у компанії відсутня.

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У травні 2018 року вироблено **67,0 тонн уранового оксидного концентрату на суму 199,7 млн грн.**, що становить 100,0% виконання плану. У порівнянні з відповідним періодом 2017 р. продукції вироблено на 10,8 тонн менше. З початку 2018 року вироблено 528,7 УОК на суму 1621,6 млн грн., що порівняно з відповідним періодом минулого року на 85,5 тонн більше.

Заборгованість із заробітної плати станом на 05.05.18 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». З початку 2018 року ДП «Смоли» вироблено 28,7 тонн основної продукції (іонообмінні смоли), що становить 95,7% виконання плану. У квітні та з початку 2017 року ДП «Смоли» не вироблялась основна продукція.

Станом на 07.06.18 заборгованості із виплати заробітної плати немає.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2018 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2018-2019 рр. наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 25.09.2017 № 622 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2018 році та в осінньо-зимовий період 2018/2019 року» (зі змінами) передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 67 (17229 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 41 (11085 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 10 (2459 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 16 (3685 МВт) енергоблоків.

На **теплових електроцентралях** виконати всіма видами ремонтів 9 (1670 МВт) енергоблоків, 13 (2027 т/год) парових котлів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів та 10 (331,8 МВт) турбоагрегатів.

У **теплових мережах** виконати капітальний ремонт 10,66 км трубопроводів.

На **гідроелектростанціях** виконати капітальний ремонт і реконструкцію 36 (1802,10 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 12.06.2018 відповідно до затвердженого графіку:

На **теплових електростанціях** енергогенеруючих компаній поточним ремонтом відремонтовано 19 (5 652 МВт) енергоблоків.

У ремонті перебувають 13 (3 172 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 2 (610 МВт) енергоблока;
- в середньому ремонті – 5 (1 227 МВт) енергоблока;
- в капітальному ремонті – 6 (1 335 МВт) енергоблока.

В технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 30.06.2018 знаходиться енергоблок ст. № 4 (300 МВт) Трипільської ТЕС та енергоблок ст. № 1 (175 МВт) Зміївської ТЕС в термін по 30.09.2018, та до 31.12.2018 енергоблок № 3 Трипільської ТЕС.

На **теплових електроцентралях** відремонтовано 2 (350 МВт) енергоблока, 1 (10 т/год) паровий котел та 1 (50 МВт) турбоагрегат.

На теплових електроцентралях в ремонті знаходяться 3 (610 МВт) енергоблока, 10 (1720 т/год) парових котлів, 2 (100 Гкал/год) водогрійних котлів та 3 (47,8 МВт) турбоагрегата.

На **гідроелектростанціях** виконано реконструкцію та капітальний ремонт 7 (319,5 МВт) гідроагрегатів. В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 5 (335,3 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 07.06.2018 на **атомних електростанціях** виконано:

5 планово-попереджувальних ремонтів, з них:

- 2 капітальні ремонти – енергоблоків ЗАЕС №6 та ХАЕС №1;
- 3 середні ремонти – енергоблоків РАЕС №1, 2, ЗАЕС №2;
- 3 позапланових поточних ремонтів енергоблоків ХАЕС №2, 1 і ЗАЕС №6;
- 1 плановий поточний ремонт – ЗАЕС № 2.

Станом на 07.06.2018 згідно з графіком ремонтів виконуються:

4 середніх ремонтів - енергоблока РАЕС № 3 (з 08.12.2017 до 04.08.2018), ЮУАЕС № 2 (з 09.02.2018 до 08.06.2018), ЗАЕС № 4 (з 11.03.2018 до 26.10.2018) та ЮУАЕС № 3 (з 07.04.2018 до 19.07.2018).

1 капітальний ремонт - ЗАЕС № 5 (з 14.05.2018 до 04.08.2018).

Зведені показники Інвестиційної програми ДП «НЕК «Укренерго» на 2018 рік

Капітальні інвестиції всього, враховуючи Держенергонагляд, - **2607,1 млн грн.**, у т.ч. за рахунок прибутку – 636,8 млн грн., амортизації – 691,8 млн грн., кредитних коштів – 1238,4 млн грн., доходів від іншої діяльності – 40,0 млн грн.; Держенергонагляд за рахунок амортизації – **4787 тис. грн.**

Передбачено на нове будівництво (ПС + ПЛ) всього – **1079,5 млн грн.**, технічне переобладнання та реконструкція об'єктів, придбання основних засобів – **1400,8 млн грн.**, проектні роботи майбутніх років, всього – **19956,3 тис. грн.**

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій (ТЕС та ТЕЦ)

Коефіцієнт використання встановленої потужності за 4 місяці 2018 року порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на 4,1% та складає 25,7%. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 250 МВт – 47,4 % (у 2017 році – 46,5 %). По блокам потужністю 150 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 46,0 % (у 2017 році – 37,4 %), по блокам потужністю 200 МВт – 39,0 % (у минулому році – 35,0 %), по блокам потужністю 100 МВт – 31,7 % (у минулому році – 34,2 %), по блокам потужністю 300 МВт – 21,0 % (у 2017 році – 17,6%).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ТОВ «ДТЕК Східенерго» на 1,7 %, по ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» на 2,4 %, по ПАТ «ДТЕК Західенерго» на 2,7 %, по ПАТ «Центренерго» на 4,2 %, по ПАТ «Донбасенерго» на 40,3 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 3 місяці 2018 року складають **405,6 г/кВтг**, що на **2,0 г/кВтг** більше, ніж за відповідний період 2017 року (403,6 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за чотири місяці 2018 р. **384,9 г/кВтг**, що більше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **4,1 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

За січень-квітень 2018 року розмір середньомісячної заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить:

- електроенергетика – 10416 грн. *(збільшення до відповідного показника 2017 р. становить 23,9%);*
- атомно-промисловий комплекс – 17211 грн. *(більше на 28,0);*
- нафтогазовий комплекс – 7633 грн. *(більше на 21,9 до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля);*
- вугільна галузь – 9527 грн. *(більше на 31,4% для вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України).*

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.06.2018 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати становить **190,8 млн грн** і збільшилась відносно заборгованості на 01.06.2017 р. на **46,0 млн грн (або на 31,8%)**, у тому числі: електроенергетична галузь – збільшилась на 15 063,9 тис. грн (на 136,3%); атомно-промисловий комплекс – зменшилась на 3 602,6 тис. грн (на 65,0%); вугільна галузь – збільшилась на 35 710,6 тис. грн (на 28,9%); нафтогазовий комплекс – зменшилась на 1 086,1 тис. грн (на 22,8%).

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За січень-квітень 2018 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали **6,2 млрд кВтг** або **12,2 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2017 р. відбулося їх збільшення на **0,1 млрд кВтг**, або на **0,2 в.п.** (6,1 млрд кВтг або 12,0% у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за 4 місяці 2018 рік становила **7,2 млрд кВтг** або **14,1%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком збільшилась на **0,1 млрд кВтг** або на **1,4%** у порівнянні з минулим роком (7,1 млрд кВтг або 13,8% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат. За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за 3 місяці 2018 року заощаджено **55,1 млн кВтг** електроенергії (**62,7 млн кВтг** за відповідний період минулого року).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За січень-травень 2018 року на експорт передано **2653,4 млн кВтг електроенергії**, що на 34,7 млн кВтг або на 1,3% більше, ніж за 5 місяців 2017 р. За оперативними даними, 2653,4 млн кВтг експортовано до країн Східної Європи.

За 5 місяців 2018 р. територією України протранспортовано (транзитом) **34,9 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2017 р. – 38,25 млрд куб. м).

Станом на 01.06.2018 року в українських підземних сховищах знаходилось **9,56 млрд куб. м природного газу**, що на 0,480 млрд куб. м, або на 4,8% менше порівняно з показником на цей час 2017 року.

Протягом 5 місяців 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **5924,9 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2017 р. зменшився на 391,0 тис. т (або на 6,2 %), а транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **5083,9 тис. тонн**, що на 470,7 тис. т (або на 8,5%) менше порівняно із аналогічним показником 2017 р., для потреб України – більше на 79,7 тис. т (або на 10,5%) і склало **841,0 тис. тонн**.

За січень-травень 2018 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 85,8%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 14,2%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і ДП «Енергоринок»*

**ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 01 до 15 червня 2018 р.**

(“Голос України”, “Урядовий кур’єр”, “ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна”, “ДЕНЬ”, “КП в Украине”, “ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА”, “Сегодня”, “Україна молода”, “Факты”, “Капитал”, “Вечерние Вести”, “Свобода”, “Атомник України”, а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, Інтерфакс-Україна, УНІАН, Енергореформа, ЛІГАБізнесІнформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег, UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Інформаційне агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 31.05.2018

Поведення леммінгов: кому будет нужна украинская ГТС

Ігорь Тышкевич, аналитик

Украинского института будущего

Вокруг "Северного потока-2" сломано немало копий. Украина последовательно выступает против нового строительства...

Воюя против трубы из РФ, Вашингтон преследует свои интересы: нарастить поставки сжиженного газа со своей территории и близких государств. Но если американский газ заместит российский, в наших трубах давление не вырастет.

Надо отдать должное **Ангеле Меркель**. После обсуждения судьбы СП-2 и подписания очередных бумаг она заявила, что "Северный поток — 2" невозможен без определения будущей роли украинского транзита.

- 02.05: **Газпром** завершил укладку морского участка Турецкого потока;
- 26.05: **Турция и РФ** договорились о продлении трубопровода и врезке в систему Трансадриатического газопровода (ТАР) для поставок газа в ЕС;
- 29.05: **Азербайджан** запустил первый трубопровод Южного газового коридора, который предусматривает строительство второй ветки газопровода ТАНАР и... также врезку в ТАР. В 2020 году планируется поставить первые 10 млрд кубометров по данному проекту на рынок ЕС.

Но турки успели построить два LNG-терминала, договорились с иракскими курдами о возобновлении поставок газа и с правительством Ирана о восстановлении старого газопровода. Уже через два года, в 2020-м, через Турцию транзитом в ЕС будет идти как минимум 35-40 млрд кубометров газа. Это отрезает "южную часть" украинского транзита - Румыния, Болгария, Греция, Австрия и, возможно, даже Молдова получают альтернативный маршрут поставок.

Это только проекты, работа по которым ведется уже сейчас. Пока мы стонем вокруг СП-2, турки строят.

Теперь смотрим перспективы:

"Северный поток 2" - экспорт в ЕС от 40 до 55 млрд кубометров;

Турция и ее сеть газопроводов - 35-40 млрд;

США, которые всерьез намерены войти на европейский рынок, - еще 10-15 млрд, даже если будет достроен СП - 2.

В сумме - от 85 до 110 млрд куб. м. Для сравнения: транзит через украинскую ГТС в 2017 году стал "рекордным" за последние семь лет — 93,5 млрд куб. м.

Что делать? Можем попытаться действовать, исходя из собственных интересов. В частности, развивать собственную добычу... Надо лишь создать приемлемые условия для компаний и перестать играть в напёрстки с инвесторами в предоставлении прав на разработку и разведку новых месторождений.

Второе направление - **перестать молиться на ГТС** и, наконец, предложить другим государствам выкупить мощности, ведь на фоне перспектив уменьшения значения нашей страны как экспортера, физического старения системы, стоимость ГТС начинает приближаться к стоимости металлолома.

И тогда, имея свой газ, доступ европейцев к добыче, участие тех же стран ЕС в нашей ГТС можно вести диалог совсем с других позиций.

Самое главное: о проблеме надо говорить сегодня, не боясь нарваться на обвинения в "зраде". Понятно, что политикам невыгодно поднимать такую неприятную тему фактически в предвыборный год. Но затягивать решение нет смысла. **Важно помнить: политики меняются, страна остается. И интересы Украины не в том, партия имени какого украинца (украинки) победит на ближайших выборах.**

<http://biz.liga.net/ekonomika/tek/opinion/povedenie-lemmingov-komu-budet-nujna-ukrainskaya-gts>

Дополнительная информация на эту тему – Апостроф, 31.05.2018 «С повышением цен на газ в Украине все варианты исчерпаны - иностранный советник Кабмина», Владислав Кудрик.

Радіо Свобода (сайт канал), 31.05.2018

Українська енергетика: що заважає реформам та чого очікує міжнародна спільнота

Наталья Патрикеева

В українській енергетиці реформи відбуваються постійно, однак, споживачі відчують це не завжди, а тим більше – не одразу.

Україна – світовий лідер з падіння споживання енергоносіїв протягом 2006-2016 років. Такі дані наводить Центр Разумкова і наголошує – це відбувається не стільки завдяки посиленню заходів енергоефективності, а через падіння ВВП.

Володимир Омельченко, директор енергетичних програм Центру Разумкова, наголошує, що всі документи для реформування сфери енергетики готові, їх потрібно лише реалізувати.

Експерт зазначає, що реформування галузі відбувається не досить ефективно. Наприклад, уряд здійснює реформи у газовому секторі, але споживач великих дивідендів не отримав. На роздрібному ринку формально відбувся розподіл, але споживач як не мав, так і не має змоги вибрати постачальника. Монополія облгазів залишилася.

На оптовому ринку з'явилося достатньо імпортерів природного газу, однак компанія НАК «Нафтогаз» залишається не реформованою.

«Це не залежить від керівництва, компанія просто інертна по своїй суті. Вона спотворює умови на ринку, ціни зростають невпинно. З іншого боку, якщо подивитися на звіт «Укртрансгазу», там збитки на 25 мільярдів гривень. Так споживач оплачує фінансові втрати ключової транспортної компанії», – каже Омельченко.

«Якщо «Північний потік-2» будуватиметься, то Україна має мати стратегію, як мінімізувати втрати, а не просто говорити про геополітику. Цей проект

не має сенсу без української ГТС. «Північний потік-2» не має маневрових потужностей, не може гнучко реагувати на зміну попиту на ринку Європи, тому Росія буде змушена використовувати українську систему», – зазначає експерт.

Едвард Чоу, головний науковий співробітник Центру стратегічних та міжнародних досліджень (США). **Уряд має розробляти стратегії, що мають працювати без ручного управління.**

«Якщо Україна хоче ринкову систему, то вона має поєднувати конкурентоспроможність і прозорість. Але наразі виникають приклади неефективності: якщо є бідні люди, то субсидії мають йти до них напряму. Ці люди мають знати реальну ціну енергоносіїв. Якщо ж ні – то витратять їх дарма», – каже Чоу.

Член Єврокомісії, керівник напрямку «Енергетика і довкілля» **Торстен Воллерт** вважає, що Україна демонструє не надто добрі результати в реформуванні енергетичного сектору. Але однією з причин Торстен вважає війну і цього не можна не враховувати. З іншого боку – галузі бракує прозорості, впевнений Торстен.

Він назвав три напрями, за якими зараз слідкує міжнародна спільнота.

Перше – це незалежність регуляторів. Саме вони можуть покласти край корупційній складовій. Роль регулятора – формувати умови в яких діють компанії, що працюють на енергетичному ринку.

Друге – це збільшення внутрішнього постачання газу.

«Чому інвестори не заходять в Україну? Бо об'єднання незалежних виробників не росте, процес ліцензування не надто прозорий, люди отримують ліцензії і нічого з ними не роблять, але й нікому не віддають. В Україні є потенціал, але він не реалізується. Інакше, зараз ми би говорили про дійсність, а не про можливості», – сказав член Єврокомісії.

Третє, на що звертають увагу в Європі щодо української енергетики – газотранспортна система. Торстен зазначає, що в українському уряді немає єдиної позиції щодо її функціонування та контролю.

Додаткова інформація на цю тему – 5 канал (сайт каналу), 01.06.2018 «Створення енергетичного ринку Європи: що обговорювали на форумі "Енергетична безпека майбутнього" у Монако», Сергей Клименко. Європа й досі залежна від постачальників енергоресурсів і це ставить під загрозу економічний розвиток та стабільність євроспільноти. Якою має бути енергетична політика та на які напрямки і потрібно особливо звернути увагу, обговорили 1 червня у Монако. Там відбувається вже третій форум **"Енергетична безпека майбутнього"**.

"ЄС найбільший імпортер енергії у світі. Він залежний від газу і нафти і більшість із них надходить із Росії. А безпека кожної країни ЄС залежить і від енергетичної безпеки. Нам потрібно говорити про об'єднання Європи задля створення великого енергетичного ринку, де європейські країни могли б обмінюватися своїми можливостями і наявною у конкретний момент кількістю енергії", – розповів президент Латвії **Раймондз Вейоніс**.

Крім цього зменшити енергозалежність від постачальників-монополістів мають так звані газові регіональні хаби.

"Створення таких хабів, наприклад, польсько-українського, та диверсифікація газу допомогла вже знизити ціну на російський газ. Звісно з Іспанії зараз газ не піде до України, але перші кроки є, і це дуже важливо", – пояснив спецпредставник США з енергетичних питань (2009 -2011 роки) **Девід Голдвін**.

А от будівництво газогону "Північний потік-2", який проляже з Росії дном

Балтійського моря до Німеччини, європейців непокоїть...

"Нині Німеччина і Росія будують "Північний потік" і тут питання: а як вони далі будуть постачати цей газ? Чи будуть вони потім поширювати його на всю Європу і якою тоді буде ціна? Чи будуть диктувати свої умови?", – зауважив прем'єр-міністр Італії **Романо Проді**.

Ще один спосіб посилити енергонезалежність – впровадження альтернативних джерел енергії та активне використання відновлювальної енергетики. За це агітує князь Монако **Альбер II**, який підтримує такі проекти.

Деловая столица (Сайт издания), 01.06.2018

Топ-20 важнейших зарубежных инвесторов в Украине

Юрий Вишнеvский

Отбирая важнейшие зарубежные инвестиции, мы учитывали не только их объем, но и то, как долго они работают и какое влияние уже оказали и обещают оказать в будущем на социально-экономическую ситуацию в Украине

Кроме того, мы обращали внимание на важность украинских активов для самого инвестора, на его планы развивать бизнес в Украине и вкладывать в него новые инвестиции.

... мы исключили из рейтинга любые компании с российскими корнями. И вряд ли российский инвестор станет для нас желанным в обозримом будущем.

Также мы не стали включать в список международные финансовые организации и государственные финучреждения других стран. При всей важности их помощи и участия в украинской экономике все-таки Украина для них явно не приоритетный проект.

В то же время мы постарались представить в рейтинге максимально широкую географию иностранных компаний, пришедших в Украину с серьезными долгосрочными планами, и по возможности широкий отраслевой спектр (хотя тут, конечно, не все зависит от наших желаний). Поскольку целью составления топ-20 было подчеркнуть важность всех этих инвестиций для Украины, инвесторы подаются в алфавитном порядке, без ранжирования по номерам.

Anheuser-Busch InBev, ArcelorMittal, British American Tobacco, Bunge, Carlsberg, Coca-Cola, COFCO, Credit Agricole, Danone, **EuroCape**, Fujikura, Getin Holding, **Holtec International**, Kromberg&Schubert, Leoni, Louis Dreyfus, Metro, Nestle, **Shell**, Turkcell.

http://www.dsnews.ua/vlast_deneg/top-20-vazhneyshih-zarubezhnyh-investorov-v-ukraine-30052018220000

Обозреватель, 01.06.2018

Новый рынок электроэнергии в Украине: эксперт назвал условие

В Верховной Раде на рассмотрении находится ключевой для энергорынка законопроект, который предусматривает закрытие проблемы долгов энергорынка, которые составляют 29 млрд. гривен. Об этом сообщил член наблюдательного совета Института стратегических исследований **Юрий Корольчук**. "Там сегодня 29 млрд. гривен долгов. Мы взяли на себя обязательства перед тем же Энергетическим сообществом, Европейским Союзом, без списания долгов рынок электроэнергии просто не может начать действовать. Грубо говоря, он обнулится, все надо начать с чистого листа", - отметил Юрий Корольчук, сообщается на сайте "reform.energy".

По его словам: "14 млрд. гривен – это долги фактически неконтролируемых территорий. В 2014 году все поняли, что на неконтролируемые территории поставлять электроэнергию нет смысла, потому что мы не контролируем банковскую деятельность, никто платить не может. Только в 2015 году прекратили поставки туда на уровне государства, запретили поставлять электроэнергию (на НКТ, - ред.). Но к тому времени этот долг накапливался. И он завис. А теперь этот вопрос надо решить".

По мнению Корольчука, вопрос погашения долгов, является вопросом государственного значения. "Это – просто решение вопроса, без которого Украина не сможет запустить новый рынок электроэнергии", - считает эксперт.

Напомним, Кабинет министров внес на рассмотрение Верховной Рады законопроект №8253 "Об особенностях погашения задолженности, которая образовалась на оптовом рынке электроэнергии", которым предлагается урегулировать долги государственных угольных шахт, а также потребителей временно оккупированных территорий Донецкой и Луганской областей.

Законопроект разработан в рамках требований закона "О рынке электрической энергии" о переходе на новую модель рынка электроэнергии и предполагает урегулирование взаимных задолженностей и дальнейшую ликвидацию ГП "Энергорынок". В соответствии с нормами законопроекта, средства, выплаченные облэнерго в рамках погашения долгов госшахт и потребителей на НКТ, будут направлены на счет ГП "Энергорынок" для покрытия долга перед предприятиями генерации. Затем через налоги предприятий генерации средства в 100% объеме вернутся в госбюджет.

Додаткова інформація на цю тему – ЕнергоРеформа, 31.05.2018 «Без законопроекта о погашении долгов Украина не сможет запустить новый рынок электроэнергии, - эксперт». <http://reform.energy/analytics/bez-zakonoproekta-o-pogashenii-dolgov-ukraina-ne-smozhet-zapustit-novyy-rynok-elektroenergii-ekspert-7128>

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 2-8.06.2018

Энергобаланс Украины... 20 лет спустя

ЭнергоСАМОдостаточная и конкурентная на европейском энергетическом рынке. Такой может быть наша страна

Алла Еременко

Из 28 млрд кубометров природного газа, потребляемых за год, Украина импортирует более 10 млрд, из 10 млн т необходимого автомобильного топлива – 8 млн т импорт, импортируем 1,5-2 млн т угля, топливо для АЭС на сотни миллионов долларов.

Хотя ситуация может быть абсолютно другой, и Украина из импортера энергоносителей может стать экспортером, а от некоторых традиционных энергоносителей отказаться за их ненадобностью. Для этого нужна не формальная, а по-настоящему концептуальная Энергетическая стратегия Украины. И она у нас есть. Только правительство по-прежнему устраивает ориентация на уголь, оно даже готово на самые высокие в Европе "зеленые" тарифы, только бы ничего не менять.

По большому счету, выбор вот еще в чем: либо государство продолжит латать дыры за наш счет на всех донельзя устаревших коммунальных сетях (тепло-, водо-, газо-, электро-), либо будет принято стратегическое решение кардинально изменить ситуацию, либо мы активно развиваем собственную добычу и возобновляемую энергетику, либо продолжаем платить тем, кто это делает с успехом.

Потребителям необходима энергия, которая может доставляться им в разной форме. Пожалуй, самой универсальной и удобной формой энергии является электричество...

Таким образом, электроэнергия постепенно становится основной формой потребляемой энергии в мире.

Чем альтернативная энергостратегия Украины отличается от официальной

Мы слишком долго переплачивали за энергоносители, в том числе в коммунальных платежах, и только недавно поняли, что может быть иначе. В Украине достаточно энергоресурсов, чтобы не побираться у международных финансовых институтов. Но собственная добыча природного газа закроет кормушки для тех, кто зарабатывает и на газе, и на бюджете дважды, а то и трижды.

Обидно, но формально утвержденная правительством Энергостратегия Украины не содержит ответа на один из главных вопросов: во что нам это обойдется?

Есть официальная Энергетическая стратегия Украины и альтернативная, разработанная командой экспертов информационно-аналитического портала ENESCO.UA под руководством **Дмитрия Миленького**. Она не бесспорная, но явно прогрессивная.

Официальная и альтернативная стратегии разнятся, как небо и земля. Официальная ориентирована на, грубо говоря, старые тенденции и практики. Альтернативная учитывает новые тенденции (и не только в энергетике).

Как выглядит и каким должен быть топливно-энергетический баланс Украины

Чтобы иметь возможность сравнивать, разработчики альтернативной энергостратегии также подсчитали, сколько Украине понадобится основных энергоносителей для обеспечения одинакового уровня конечного потребления полезной энергии при реализации официального и альтернативного вариантов документа. Например, электроэнергии, горячей воды, природного газа, угля, твердого биотоплива (без учета потребления нефтепродуктов другими секторами, кроме энергетике). Учтены и выбросы CO₂, за которые в скором будущем, вероятно, придется платить по 20 долл./т.

Согласно официальной стратегии, годовой спрос на электроэнергию составит порядка 228,0 ГВт·ч плюс 36,6 ГВт·ч — прямое потребление тепла ТКЭ для централизованного отопления и горячего водоснабжения. При этом в альтернативной — около 248,5 ГВт·ч электроэнергии плюс 3,7 ГВт·ч тепла от ТКЭ.

Разница в совокупных поставках: прогноз официальной стратегии говорит о 314,0 ГВт·ч (электроэнергия и централизованное теплоснабжение), в том числе потери и собственное потребление 49,4 ГВт·ч; в альтернативной — 283,3 ГВт·ч, в том числе потери и собственное потребление 31,0 ГВт·ч.

Дефицит природного газа не предвидится в обоих вариантах. Однако, в отличие от альтернативной, официальная энергомодель столкнется с дефицитом угля и будет потреблять больше ядерного топлива (которое на данный момент является импортным).

Так что топливно-энергетический баланс — это и стратегия развития экономики, и ее сегмент. Если, конечно, стратегия направлена не на латание старых труб и сохранение влияния какой-то конкретной группы, а рассчитана на базе современных тенденций с использованием актуальных технологических решений.

Выгодополучатели такой официальной стратегии видны невооруженным глазом. Для этого сохраняют и централизованное отопление, и горячее водоснабжение, от которых давно отказался цивилизованный мир в связи с их чудовищной неэффективностью. Поэтому доли более эффективных и современных способов генерации приходится сокращать.

Если в стране есть люди, способные просчитать энергобаланс страны на десятилетия вперед с учетом новейших тенденций, то у этой страны и у них есть будущее. Верю в это.

Верю, что будущее есть у той страны, где люди занимаются оценкой и прогнозированием объективных показателей на годы вперед. Пускай мы не можем предсказать всего, что произойдет, но чем серьезнее мы будем относиться к расчетам, тем лучше мы будем готовы к изменениям.

https://zn.ua/energy_market/energobalans-ukrainy-20-let-spustya-285564_.html

Левый берег (интернет-издание), 04.06.2018

"Понимание энергетических вопросов очень важно для понимания экономики и геополитики", - Карлос Паскуаль

Из интервью Карлоса Паскуаля, американского дипломата и эксперта в сфере энергетики

Наталия Клаунинг,

директор по коммуникациям Института Горшенина

Американский дипломат и эксперт в сфере энергетики **Карлос Паскуаль** занимается вопросами Украины с начала 90-х. С 1995 года он был Директором по делам РФ, Украины и Евразии Совета нацбезопасности США. С 2000 по 2003 год служил послом США в Украине и возглавлял энергетическое направление Госдепартамента (2011-2014 гг.). После окончания дипломатической карьеры - старший вице-президент международной аналитической компании IHS Energy, энергетического подразделения международной консалтинговой компании IHS Markit.

— Впервые я приехал в Украину в октябре 1993 года, и мы с коллегами вышли пообедать. Наш офис находился на Крещатике, мы прошли всю улицу туда и обратно и не нашли никаких кафе, ресторанов. Поэтому, конечно, трансформации за весь этот период произошли огромные.

Я помню то время как период изменений, помню ощущение оптимизма у людей. Это было время, когда Украине удавалось поддерживать достаточно хорошие отношения и с Россией, и с США, и при этом сохранять свои европейские устремления. Сейчас, конечно, изменилось многое.

— Реформы – процесс, который никогда не заканчивается. После каждого шага нужно делать следующий, идти в ногу с рынками, политикой, изменениями в мире, чтобы быть успешной и конкурентоспособной страной. Например, изменения, осуществленные в последние два года в сфере тарифов и ренты на добычу природного газа, позволили газодобытчикам возобновить инвестирование в добычу газа, позволили «Укргаздобыче» снова стать прибыльной. Это критически важные шаги для Украины в ситуации, когда она не может больше рассчитывать на поставки газа из России. Закон о рынке электроэнергии, принятый недавно, обеспечивает фундамент для конкуренции в этом секторе. Этот закон – чистый лист, и нужно начинать реализовывать то, что он предусматривает, создание реального рынка электроэнергии. Мы живем во времена, когда быстрые изменения в цифровых и информаци-

онных технологиях меняют каждую отрасль. В результате цифровой революции каждый сектор, начиная от финансового и заканчивая сферой образования, получил новые возможности, которые должно понимать и использовать правительство.

— ... Один из наиболее актуальных вызовов касается реформ, которые необходимы для восстановления инфраструктуры - особенно в энергетической сфере. Украина остается одной из наименее энергоэффективных стран мира. Ей пока не удалось обеспечить стимулы для привлечения средств в реконструкцию секторов генерации и распределения электроэнергии.

— Чтобы реформа была успешной, нужна консолидация общества и политическая поддержка. Тот факт, что некоторые реформы пока затягиваются, означает, что пока в обществе нет консенсуса по поводу того, как действовать во многих сферах.

— Важно, что, несмотря на все споры относительно поставок российского газа, Украине удалось обеспечить функциональность своей ГТС и транзит всего газа, который Россия поставляет в Европу. Есть вызовы относительно модернизации украинской ГТС, они обсуждаются еще с 1990-х. Инвестиции в ГТС необходимы, чтобы обеспечить надежность транзита через Украину на любом участке системы. Однако конкуренция за поставки газа в Европу уже не сводится к поставкам российского газа по трубе. Есть много трубопроводов из России в Европу, и строится еще несколько. Есть каспийский газ, который скоро будет поставляться через Грецию и Италию в остальную Европу. Есть сжиженный газ из России, который поступает на европейский рынок и конкурирует с российским же газом, который поставляется по трубе. Есть большие месторождения газа, открытые в Средиземноморье, включая Египет и Израиль. Есть газ из Норвегии и сжиженный газ из США. Поэтому вызов для Украины не только в том, чтобы сохранить имидж надежной транзитной страны, а и в том, может ли Украина быть эффективным, надежным и конкурентоспособным путем транзита газа в Европу.

— ... Чем больше Украина сможет повысить эффективность своей ГТС, обеспечить конкурентные тарифы и надежность на уровне трубопроводов, тем выше шансы сохранить транзит после 2020 года. С учетом политических аспектов, появление новых, конкурентоспособных вариантов транзита газа в соединении с четким видением, как модернизировать газотранспортную систему, будет лучшим способом для Украины убедить всех, что она является коммерчески привлекательным транзитером.

— РАВ-тарифы стимулируют энергетические компании добиваться большей эффективности и направлять капитал на обеспечение более высокого качества услуг. Чтобы этот механизм был эффективным, очень важно, как именно он будет внедряться. Необходим независимый регулятор, который должен иметь полномочия накладывать штрафы, если обязательства по инвестированию и обеспечению продуктивности не выполняются. РАВ-регулирование – это инструмент, и как всякий инструмент, он может быть использован неправильно. И поэтому четкое понимание ключевыми игроками сектора и правительством того, как РАВ-регулирование должно использоваться и имплементироваться, критически важно для доверия к нему и, в конечном итоге, для его эффективности.

— В первые два-три года тарифы на электроэнергию зачастую растут из-за того, что распределительные компании вносят необходимые инвестиции. Но в периоде 10 лет эти инвестиции окупаются – формируется более эффективная система электроэнергетики, во многих случаях более экологически чистая, в дополнение к

стабилизации тарифов. Они уже получили значительную часть этих выгод. Одно из преимуществ RAB-регулирования в том, что оно формирует механизм привлечения частного капитала в развитие современной системы дистрибуции электроэнергии, которая необходима для интеграции возобновляемых источников энергии, для программ энергоэффективности, для внедрения цифровых технологий, что приведет к намного большей эффективности в электроэнергетике. Если ваш дом или предприятие вырабатывают, например, солнечную энергию, вы должны иметь возможность ее отдавать в электросеть днем и получать электричество ночью, то есть необходимо обеспечить двустороннее движение в сетях распределения. Поэтому, внедряя RAB-регулирование, страны стремятся получить не только более низкие цены на электричество, но и создать инфраструктуру, которая позволяет пользоваться современными технологиями и инновациями, предоставить более экологические и дешевые технологии потребителю.

— Сейчас Украина имеет самые низкие среди всех стран Европы цены на электричество - и для домохозяйств, и для промышленности. Но система дистрибуции электричества в Украине наименее эффективна среди всех стран Европы. Это означает, что в нее недостаточно инвестируют. Риск для Украины в том, что чем меньше стимулов для инвестирования в электроэнергетику будет создано, тем менее эффективной она будет.

— Важно понимать два ключевых фактора. Первый: Украина очевидно нуждается в создании современной системы распределения электроэнергии. Для этого потребуется от 10 до 15 млрд долларов инвестиций, а трансформация может занять от 10 до 20 лет. Второй: Украина не может игнорировать ту систему электроэнергетики, которая есть сейчас, она должна продолжать инвестировать в сегодняшнюю систему дистрибуции, делать ее эффективной и надежной. Хотел бы подчеркнуть, почему важно иметь единую ставку возмещения. Допустим, вы определили две ставки, 20% для новых активов и 5% для существующих. Если вы собственник облэнерго, вы понимаете, что ваши существующие активы спустя 10-15 лет будут полностью изношены и вы не получите никакого возмещения за них. То есть у вас есть стимул все инвестиции направлять только на новые активы. Это может казаться логичным, но в итоге приведет к кризису в дистрибуции электричества в Украине.

Нужно менять трансформаторы, строить подстанции, менять линии электропередачи. То есть аргумент в пользу одной, а не двух ставок возмещения заключается в том, что это позволяет избежать ситуации, когда существующие активы не будут поддерживаться на должном уровне. Чтобы развеять страхи людей, важно определиться с тем, как оценивать активы. Возможно, понадобится зафиксировать, как будет делиться прибыль, если она превысит оговоренный уровень. И ключевое, о чем следует помнить: у внедрения RAB-тарифов есть две цели: обеспечение жизнеспособности существующей системы дистрибуции электроэнергии и ее трансформация в соответствии с потребностями будущего. И выбрать одну из них нельзя.

https://lb.ua/news/2018/06/04/399359_ponimanie_energeticheskikh_voprosov.html

РБК-Украина, Терминал (сайт издания), Украинские новости, 06.06.2018

Уряд затвердив план реалізації першого етапу Енергетичної стратегії

Український уряд на засіданні 6 червня затвердив план реалізації першого етапу Енергетичної стратегії до 2035 року. Зокрема, уряд затвердив план реалізації етапу "Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)". Документ передбачає

розвиток теплової, атомної і гідроенергетики, будівництво нових енергоблоків АЕС; впровадження системи "smart grid" (розумні мережі) в енергетиці; реструктуризацію "Нафтогазу".

У прийнятому документі вказана корпоратизація НЕК "Укренерго", яка запланована на III квартал 2018 р., продовження терміну експлуатації двох енергоблоків ЗАЕС і по одному РАЕС, ХАЕС та ЮУАЕС. Крім того, у плані значиться подання до парламенту законопроекту про будівництво енергоблоків №3 і №4 ХАЕС, Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива та інше.

«ДЕНЬ», 06.06.2018

Арешт активів «Газпрому» в ЄС: що на кону?

Експерт: «Я сподіваюся, ми побачимо арешт акцій «Північного потоку» і «Північного потоку-2»

Алла Дубровик-Рохова

У «Нафтогазі України» повідомили, що суд у Нідерландах розпорядився арештувати активи «Газпрому» для виконання рішення Стокгольмського арбітражу про стягнення з російської компанії 2,56 млрд. доларів.

Клопотання про арешт активів «Газпрому» у Нідерландах «Нафтогаз» подав наприкінці травня, повідомили в українській компанії.

«Голландський суд задовольнив ці клопотання, але шість із семи дочірніх компаній «Газпрому» у Голландії відмовилися співпрацювати із судовими приставами. Проте все це ніяк не вплине на арешт», — йдеться у заяві «Нафтогазу».

У «Газпромі» заяви української компанії поки що не прокоментували.

У Амстердамі розташований головний офіс Gazprom International — ця структура бере участь у роботі міжнародних проектів «Газпрому» по всьому світу, пише РБК. Крім того, у Нідерландах базується Gazprom Energy.

Раніше, 30 травня, стало відомо, що рішення про арешт активів «Газпрому» для виконання рішення Стокгольмського арбітражу ухвалив суд у Швейцарії. У «Нафтогазі» тоді повідомили, що судові пристави «проводять дії», щоб заморозити частки «Газпрому» і Nord Stream AG і Nord Stream 2 AG. Nord Stream AG і Nord Stream 2 AG — 100% дочірні компанії «Газпрому». Це оператори трубопроводів «Північний потік-1» і «Північний потік-2». Агентство «Інтерфакс» повідомляло, що акції Nord Stream AG і Nord Stream 2 AG вже заморожені.

«Росія відома як країна, яка не дуже поспішає виконувати рішення міжнародних інституцій. Все буде залежати від професійності юридичного блоку, який підтримує «Нафтогаз України» і від послідовності кроків. По-друге, ми на цьому прикладі побачимо, як працює юридична система в європейських країнах, яка зобов'язана виконувати такі рішення. Це перші кроки і я сподіваюся, ми побачимо не тільки арешт активів матеріальних, а й нематеріальних, як акції «Північного потоку» і «Північного потоку-2», — прокоментував заяви НАК «Нафтогаз» голова правління Альянсу «Нова енергія України» **Валерій Боровик**.

Нагадаємо, наприкінці лютого Стокгольмський арбітраж задовольнив вимоги «Нафтогазу» і зобов'язав «Газпром» виплатити компанії 4,63 млрд доларів за недопостачання погоджених обсягів газу за транзитним контрактом. **Із врахуванням задоволених зустрічних вимог російської компанії «Газпром» має заплатити «Нафтогазу» 2,56 млрд доларів.**

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/aresht-aktyviv-gazpromu-v-yes-shcho-na-konu>

Игорь Маскалевич

Один из руководителей "Нафтогаза" горестно написал: "Имел несчастье увидеть на ТВ, в СМИ и социальных сетях то, что другим словом, как шабаш, назвать сложно: бред, откровенная ложь, глупость, "совок", абсолютно беспочвенные обвинения в серьезных преступлениях. Разумеется, с привлечением псевдоэкспертов.

Надо признать – человека задело за живое. А какой реакции вы ожидали в разоренной стране, "тайком" получая баснословные премии?

Причем премии за выполнение прямых служебных обязанностей.

Юрия Юрьевича и Андрея Владимировича НАНЯЛИ в "Нафтогаз" на крайне приличную зарплату, причем именно с обоснованием, что она, рыночная, должна стимулировать честную работу и прочая, прочая. Чем они в меру способностей и занимаются. Получается по-разному. В финансах, например, разбираются хорошо, в производстве – намного хуже.

Явный успех с реверсом (пусть даже по факту в основном того же российского газа) и провал возврата под контроль государства "Укрнафты".

Совершенно откровенный срыв не только инвестирования магистральных газопроводов, но даже их текущего (и необходимого) ремонта. Сильно трогать Коломойского в уже полуубитой "Укрнафте" откровенно боятся, но выводить деньги в прежних объемах тоже не дают. "Анбандлинг" и "энтузиазм" "Нафтогаза" по срокам его разделения – отдельная тема. В общем, картина очень неоднозначная.

На этом фоне Стокгольм мог стать светлой страницей. Достаточно было умерить жадность. Хотя бы раз в десять. История, кстати, знает примеры.

Оспоренный "Нафтогазом" контракт "имени Тимошенко" с "Газпромом" был подписан в 2009-ом. По итогам того года тогдашний председатель правления НАК "Нафтогаз Украины" Олег Дубина получил за успешную работу в НАК премию. Почти по той же схеме – 1% от прибыли. Тогда это составляло 22,3 млн грн (около 3 млн долл).

Премия была лишь начислена, а за ее получение Дубина долго судился и выиграл суды уже после Майдана. Пообещав, что эти деньги "потрачу на защиту украинских интересов. Например, куплю танк. Хватит на два – куплю два". Но танков имени О. Дубины так и не нарисовались. Несмотря на решения судов НАК выпустил обесценившуюся в разы премию только по месту исполнительной службы.

Новое руководство "Нафтогаза" танков не обещает, обвиняя всех в непонимании их великого вклада. Но проблема как раз в том, что, наоборот, многие прекрасно все понимают.

Руководство НАК реально сделало многое, в частности нашло хорошую норвежскую юридическую фирму, весьма щедро оплачивало ее работу (суммарно контракты уже тянут на 25 млн евро).

Это здорово и правильно. Но вот насчитать за это же себе еще столько же?

Наблюдательный совет "Нафтогаза Украины" (тихонечко) решил выделить на вознаграждение "за победу" 46,3 млн долл. Естественно, о такой мелочи никого из убогих "совков, псевдоэкспертов" и прочих, включая нардепов, информировать не стали. Сообщение об этом появилось только после того, как "премиальные" детали сбросили в СМИ.

Первую часть премии – 20,7 млн долл. (с налогами) уже выплатили.

Оставшаяся часть интереснее – эти деньги (25,6 млн долл.) будут выплачиваться три года "исключительно при условии успешного взыскания с "Газпрома" остатка выигрыша". То есть стимул.

Правда, стимулировать собираются снова преимущественно товарищей Коболева и Витренко. Практической работой заниматься будут другие люди. Причем юристы и за отдельные деньги...

С юристами тоже будет еще не один контракт (не из премиальных денег). И это правильно – решение Стокгольма надо воплощать в жизнь. Оно реально прорывное, несмотря на "ароматную" историю с тайной раздачей премий.

Аресты активов "Газпрома" в Европе – это правильно и необходимо.

Откровенно говоря, если бы речь шла о премии за потенциальные 2,56 млрд долл., вопросов было бы намного меньше. Но майские выплаты за первую часть...

Повторюсь, стимулировать людей, несомненно, надо. Но, может, Родину можно любить и чуточку подешевле? Без "тайных" премирования...

Проблема в том, что призывы к населению затянуть еще пояса во имя "решительных реформ" от загоревших людей, вернувшихся с Мальдив или Канар, или с альпийских горнолыжных курортов, звучат неубедительно.

Нельзя, конечно, сказать что в "Нафтогазе" ничего этого не понимают. В финплане на 2018-й они планировали (было!) увеличить расходы на себя – компетентных, проевропейских – в скромные 3,7 раза. Это по сравнению с 2016-м, когда они тоже здорово так рванули – по затратам, да и до этого не бедствовали. Может, лобстеры катастрофически дорожают? И лоукостера на Лондон нет...

Что-то хотели подкинуть и работягам. Ну, конечно, не до уровня НАКовской уборщицы, но все-таки. Злые люди эту человеколюбивую "хотелку" пока срезали.

https://zn.ua/energy_market/zhdem-tankov-koboleva-286209_.html

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 09.06.2018

Від енергетичної галузі до медицини - плани на приватизацію 2018 року та перспективи її проведення

Це не відмова від державного майна.

Це перетворення його на інвестиційні об'єкти

Ігор Лапін, народний депутат України

Серед підприємств, які планується приватизувати у 2018 році, 14 мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави. Зокрема, це «Центренерго» та окремі обленерго, «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», «Турбоатом», «Завод «Електроважмаш», «Дніпровський електровозобудівний завод», «Суміхіпром», «Одеський припортовий завод», «Запорізький титано-магнієвий комбінат», «Індар».

Однією з умов, за якою певний об'єкт може зацікавити інвестора, є стимули залучення інвестицій.

Беремо, до прикладу, обленерго. Можуть виникнути в інвестора питання щодо технічного стану енергетичної інфраструктури. Зокрема, електричних мереж різних класів напруги, підвищення їх надійності, якості та безпеки постачання електроенергії споживачам. Також інвестор має чітко розуміти, хто є кінцевими споживачами електричної енергії — промислові підприємства чи населення.

Усі ці розрахунки закладатимуть у пропоновану для продажу вартість об'єкта.

Проводячи аналіз підприємств, які включені в перелік великих об'єктів,

які підлягають приватизації, важливо розставити окремі акценти:

— **приватизація має бути ефективною.** Не лише отримання прибутку та наповнення бюджету, а розвиток та посилення економічного потенціалу країни за рахунок підприємств, ефективність розвитку яких можлива з хорошими інвестиціями та управлінським менеджментом;

— **приватизація має залишити за державою можливості контролю за використанням підприємств.** Проводячи приватизацію, ми не позбуваємось нашого майна. Ми на чітких умовах передаємо його інвесторам, які не зможуть змінювати цільового призначення об'єктів та умов їх роботи в межах економіки країни;

— **приватизація має враховувати можливості державно-приватного партнерства,** як подальшої перспективи перетворення занедбаних промислових комплексів в інвестиційні підприємства галузі.

Виходячи з цих умов, за підсумками успішної приватизації 2018 року, **країна зможе посилити свої економічні спроможності, громадяни — отримати робочі місця та належні умови праці, ринок поповнять власні товари та послуги, партнери матимуть продукцію належної якості та ціни.**

<http://www.golos.com.ua/article/303955>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 12.06.2018

Запаси газу збільшуються

Україна після завершення опалювального сезону збільшила запаси природного газу у своїх підземних сховищах (ПСГ) на 2 млрд 597,24 млн куб. м, свідчать дані ПАТ «Укртрансгаз». Так, з 8 квітня по 9 червня запаси в сховищах зросли на 34,9 % – до **10 млрд 32,4 млн куб. м** з 7 млрд 435,16 млн куб. м, передає Інтерфакс-Україна. Нагадаємо, з 1 по 9 червня ПСГ поповнилися на 467,19 млн куб. м (51,91 млн куб. м/добу). У травні газові засіки поповнилися на 1 млрд 632,04 млн куб. м (52,65 млн куб. м/добу), 9-30 квітня – на 500,84 млн куб. м (22,77 млн куб. м/добу).

«ДЕНЬ», 14.06.2018

«У Брюсселі вибухнула бомба, але ніхто її не помітив»

Алла Дубровик-Рохова

У турецькій провінції Ескішехір відбулася урочиста церемонія відкриття Трансанатолійського газопроводу (TANAP), який транспортуватиме природний газ із Азербайджану до Туреччини, а звідти до Європи. TANAP є частиною Південного газового коридору, головна мета якого – підвищення енергетичної безпеки Європейського Союзу і зменшення залежності від поставок газу із Росії.

«Це – енергетична безпека, в тому числі й для нашої держави – конкурентоспроможність і диверсифікація газових поставок в Україну», — написав президент **Петро Порошенко** в мікроблозі Twitter. Він наголосив, що Україна розраховує на поставки газу з TANAP через Болгарію та Румунію.

Із інтерв'ю Михайла Гончара, президента Центру глобалістики «Стратегія XXI»

— TANAP у тому вигляді, який він має сьогодні, і проект Південного газового коридору в цілому, як він задуманий, – це дві великі різниці.

По-перше, одномоментно не відбудеться вихід на повну проектну потужність.

Більш того, нинішні перемовини свідчать про можливість поставок газу по TANAP тільки до Туреччини.

Загальна проектна потужність газопроводу TANAP – 31 млрд куб. м природ-

ного газу. Зараз ідеться про будівництво його першої черги потужністю в 16 млрд кубів. 6 млрд – турецькому ринку. І 10 млрд призначені для постачання на південь Італії. Але це після 2020 року, коли буде збудований Трансадріатичний газопровід.

В ідеалі – якщо все йтиме за планом, то Україна з'явиться в цьому коридорі поставок природного газу з Азербайджану після 2025 року. І це за умови, коли в Азербайджану з'являться додаткові обсяги газу.

— Росія вже заявляє, що в Трансадріатичному газопроводі має бути російський газ із Турецького потоку – відповідно до Третього енергетичного пакету ЄС. У чому езуїтський хід Росії? Вона всіляко торпедує цей Третій енергетичний пакет. А в цьому разі, базуючись на європейському законодавстві, намагається свій газ проштотувати в азербайджанський газопровід.

І я далеко не певен, що ті десять мільярдів кубометрів природного газу, які запроєктовані до надходження на південь Італії, будуть саме азербайджанські.

Росія робить все, щоб мінімізувати потрапляння неросійського газу в Європейський Союз. І в цьому плані їй сприяє ціла низка країн – Німеччина, Австрія, Франція.

— Південний газовий коридор, який є проектом і пріоритетом Європейського Союзу, є альтернативою і «Турецькому потоку», і «Північному потоку-2». А TANAP – це його базова частина – 31 мільярдів кубометрів.

Взагалі потужність Південного газового коридору – 60 млрд кубометрів. Але говорити про те, що це було б реально, можна лише, коли піде розвиток проекту транспортування туркменського газу через Каспій.

Від початку все так і задумувалося. І турки теж хочуть, щоб у TANAP прийшов туркменський газ.

Інша річ, що цього дуже не хоче Росія, та й Азербайджан.

Туркменістан у світовому табелі запасів природного газу – на четвертому місці. Перший – Іран. Друга – Росія. Третій – Катар.

— **«Газпрому» вдалось корумпувати Європейську комісію** Підтвердженням цього є закриття розслідування зловживання «Газпрому» на європейському ринку.

Ще 2015 року я казав: у Брюсселі вибухнула бомба, але ніхто її не помітив. Тоді ще почався скандал з цим недорозслідуванням.

Ця перемога російської газової корупції у Брюсселі плюс корупція в столицях основних країн-членів ЄС, які, з якогось дива, забули про європейські пріоритети – того ж таки Nabukko, який уже навіть офіційно закрили, – але захопилися підтримкою російських: «Південного потоку», «Північного потоку 2»... Зараз уже ідеться про те, що Угорщина активно розглядає підтримку другої нитки Турецького газопотоку. Болгарія – в той же «котел».

Але ті країни, які намагаються нас учити, як жити: **Німеччина, Австрія, Франція – три рафіновані країни Західної Європи, – забувають про європейські пріоритети.** Ну, якщо ви так закохані в російські газові потоки, то чому ж ви не згадуєте про те, що є варіант постачання туркменського газу до Європи через Росію, використовуючи українську ГТС? Думаю, відповідь одна – корупція.

— За підтримку «Північного потоку-2» Німеччині заплачено, а за підтримку повернення Росії в G8 – ні. Nothing personal, just business (нічого особистого, лише – бізнес) – як кажуть американці.

Я не маю на увазі особисто канцлера. Але ми чудово розуміємо, що в таких країнах, як Німеччина, позиція першої особи має значення, і часто – вирішальне.

Кремлю потрібна в цьому питанні підтримка європейських важковаговиків. А це – або Франція, або Німеччина. А ще краще – обидві разом.

Відверто кажучи, рішення G7 – абсолютно «імпотентні». Ми вже відчули це на собі. Коли минулого року було виголошено комюніке щодо посилення санкцій проти Росії. І що?

Росіяни – от побачите – ще будуть куражитися над G7. Путін же чітко заявив: ми звідти не виходили, нас туди не пустили.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/u-bryusseli-vybuhnula-bomba-ale-nihto-yiyi-ne-pomityv>

сайт НАК «Нафтогаз України», 14.06.2018

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/69AD2E07AF78FBFAC22582AC0045968B?OpenDocument&year=2018&month=06&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

Нафтогаз надасть контраргументи для скасування рішення про призупинення процедури стягнення

НАК «Нафтогаз України» отримала повідомлення про те, що апеляційний суд округу Свеа, який розглядає апеляційні скарги ПАТ «Газпром» на арбітражні рішення в справах з Нафтогазом, цього тижня виніс рішення про призупинення виконання рішення арбітражу.

Рішення було прийняте судом без виклику Нафтогазу і, відповідно, без урахування пояснень і аргументів, які були б представлені Нафтогазом, якби суд повідомив його про наявність такого клопотання Газпрому і розгляд судом цього питання.

Дане рішення є тимчасовим. Компанія найближчим часом надасть суду свої розгорнуті пояснення та контрагументи і очікує, що, врахувавши їх, суд скасує рішення про призупинення.

Рішення не призводить до автоматичного скасування існуючих рішень в різних юрисдикціях, в результаті яких були накладені арешти на активи Газпрому. Воно не призводить до скасування рішень арбітражу і не дає Газпрому можливості вимагати у Нафтогазу повернення 2,1 млрд дол., вже зарахованих рішенням Арбітражу в якості компенсації Нафтогазу.

**Департамент з корпоративних комунікацій
Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України»**

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 15.06.2018

ЄБРР опрацює п'ятирічний план діяльності в Україні

Наша країна — важливий напрям інвестицій для Європейського банку реконструкції та розвитку і важливий плацдарм реалізації великих проектів спільно з іншими міжнародними організаціями. Це констатував перший віце-президент ЄБРР **Юрген Рігтерінк**, який перебуває з візитом у столиці України, під час зустрічі з Прем'єр-міністром **Володимиром Гройсманом**.

«Для нас Україна — це не тільки напрямок інвестицій, а й важливий майданчик співпраці за багатьма проектами, який реалізуємо спільно з іншими міжнародними партнерами», — цитує слова Юргена Рігтерінка департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів.

Володимир Гройсман розповів і про подальшу трансформацію в енергетиці в частині збільшення власного газовидобутку та реструктуризації НАК «Нафтогаз України» і повідомив про відновлення роботи Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. За словами Прем'єр-міністра, уряд зацікавлений у подальшій співпраці з

ЄБРР щодо модернізації ГТС, а також у залученні коштів для збільшення видобутку природного газу та розвитку зеленої енергетики.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/yebr-r-opracovuye-pyatirichnij-plan-diyalnosti-v-uk/>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 15.06.2018

Нафтогазодобувну галузь можуть поставити на паузу через бюрократію

Маргарита Соколовська

Через проблеми з перереєстрацією спецдозволу АТ "Укргазвидобування" призупинило видобуток вуглеводнів зі свердловин Південно-Коломацького родовища (Харківська область). Загалом товариство досі не отримало від Держгеонадр України рішення щодо продовження термінів дії 39 спецдозволів на видобування вуглеводнів. Одна з причин затримки -- неможливість отримати оцінку впливу на довкілля (ОВД).

"Голос України" вже писав про цю проблему. Річ у тім, що з **18 грудня 2017 року набрав чинності Закон України "Про оцінку впливу на довкілля"** (від **23.05.17 № 2059-VIII**). Особливість закону у тому, що він дає голос громадам, на території яких видобувають корисні копалини. Відтепер люди можуть не лише знати про існування родовищ, а й впливати на діяльність компаній, які займаються їх розробкою.

Реалізація цього документа також дасть змогу забезпечити на належному рівні виконання Україною зобов'язань за Оргуською конвенцією та Конвенцією про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.

Отож, здавалося б, дуже правильний закон, що долучає Україну до цивілізованого світу, якби не деталі. А саме -- досі не до кінця зрозумілою є процедура проведення ОВД.

Це призвело до того, що деякі регіони країни відмовилися проводити ОВД, доки процес не буде врегульовано остаточно.

Те, що ситуація склалася не на користь нафто- та газовидобувників, підтверджує й виконавчий директор Асоціації газодобувних компаній України **Роман Опімах**: "Нафтовидобувна галузь всіляко підтримує проведення екологічних експертиз, і всі готові працювати згідно з законом. Але ті речі, що були впроваджені у грудні минулого року, досі не запрацювали.

Представники нафтогазової сфери вимагають негайно доопрацювати механізми проведення ОВД, зробити цю процедуру прозорою та зрозумілою бізнесу, місцевій владі та громадам.

<http://www.golos.com.ua/article/304204>

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

Mind.kiev.ua, 01.06.2018

Заживемо по-новому: топ-5 найголовніших завдань для нового складу НКРЕКП

Олег Кильницький

29 травня президент України **Петро Порошенко** призначив п'ятьох нових членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).

Відтепер представники енергетичного співтовариства зосередяться на доопрацюванні ключових реформаторських законів і нормативних актів.

У зв'язку з цим Mind вирішив нагадати першорядні й найважливіші завдання, які постануть перед новим складом Нацкомісії.

Новим членам НКРЕКП, аби довести свою профпридатність, об'єктивність і незалежність, доведеться переглянути низку ключових і досить скандальних рішень попереднього складу комісії. Коротко зупинимося на найважливіших з них.

Роттердам +

Діюча формула ціноутворення на вугілля для теплових генеруючих компаній затверджена НКРЕКП у Порядку формування прогнозної оптової ринкової ціни (ОРЦ) електроенергії.

З моменту свого затвердження 3 березня 2016 року так звана формула Роттердам + викликала шквал критики з наступних причин:

Перша. За підсумками 2017-го Україна імпортувала через власні порти лише 2,5% використаного вугілля при загальній частці його імпорту 16,5%. *Таким чином, при розрахунку прогнозної ОРЦ минулого року в ціну струму були закладені зайві \$361,7 млн за неіснуюче транспортування 18,8 млн тонн українського вугілля власного видобутку. Ще \$22,1 млн споживачі сплатили за неіснуючу перевалку.*

Друга. Чинний порядок не містить коригування ціни українського вугілля до ціни палива в портах АРА залежно від якості вугільної продукції. Не секрет, що вугілля власного видобутку відрізняється нижчою калорійністю, але вищою зольністю і вмістом сірки. За даними члена Громадської ради при НКРЕКП **Костянтина Рокітька, в 2018 році вітчизняним споживачам доведеться оплатити витрати через недостатню якість українського вугілля, яку не враховано в прогнозній ОРЦ, ще на \$187 млн.**

Третя. Питомі витрати умовного палива на вітчизняних ТЕС б'ють світові рекорди і не містять ніяких обмежень з боку НКРЕКП. *Новому складу НКРЕКП доведеться відкоригувати існуючий порядок у бік приведення цін на вугілля до реальних витрат генкомпаній.*

РАВ-регулювання

Як раніше повідомляв Mind, основним каменем спотикання при впровадженні методики стимулюючого тарифоутворення для обленерго є єдина ставка прибутковості 12,5% як на стару, так і на нову базу активів компаній.

«Безумовно, ставка прибутковості на нові активи повинна навіть перевищувати 12,5% і знаходитися на рівні прибутковості тих же облігацій Мінфіну. Але при цьому я щиро не бачу жодної логіки у встановленні високої ставки на стару базу – зазвичай вона дається, щоб окупити вкладені інвестиції або витрати на покупку компанії. Однак в Україні власники обленерго вже давно відбили витрати на покупку», – прокоментував у розмові з Mind ситуацію, що склалася, керуючий партнер консалтингової компанії ІМЕPOWER **Юрій Кубрушко.** На його думку, *зацікавленість обленерго у високій ставці дохідності на стару базу активів пояснюється можливостями виведення компаніями отриманих з тарифу коштів в умовах колапсу правоохоронних органів в Україні.*

Приєднання до мереж

Вартість і швидкість підключення нового абонента до електромереж – це один з ключових чинників, що визначають простоту ведення бізнесу й інвестиційну привабливість країни.

Досягти балансу інтересів між оператором і споживачем, як і визначити прозорі та обґрунтовані ставки за підключення, доведеться новому складу

НКРЕКП. Причому в максимально швидкі терміни, щоб не стримувати економічний розвиток країни.

Тарифи для населення

Закон про ринок електричної енергії передбачає одночасну лібералізацію ринку для всіх категорій споживачів, з повною ліквідацією перехресного субсидування населення промисловими споживачами до 1 липня 2019 року – дату початку перехідного етапу до конкурентного енергоринку. Це означає, що ціну кіловат-години для побутових споживачів об'єктивно слід підвищити до рівня її фактичної собівартості, тобто, як мінімум удвічі.

У цьому випадку, за даними керівника сектора «Енергетика» Офісу ефективного регулювання (BRDO) **Олексія Оржеля**, зростання ціни струму для промспоживачів, внаслідок переходу до конкурентного ринку, складе близько 10-12%.

Якщо ж тарифи для населення залишити на нинішньому рівні, впровадження ліберальної моделі ринку в зазначені законом терміни стає важкоздійснюваним завданням. По-перше, звужується на 30% конкурентна споживча база. По-друге, пропорційно підвищуються ціни кіловат-години для промисловості (у 2016 році обсяг перехресного субсидування склав \$1,6 млрд). І по-третє, збереження дотацій спотворюватиме реальні цінові індикатори ринку.

Однак більшість енергетичних експертів не вірять у саму можливість підвищення енерготарифу для населення у найближчий рік. Відповідь на це питання міститься в словах **Петра Порошенка** під час представлення нових членів НКРЕКП. Глава держави висловив упевненість, що комісія стане по-справжньому незалежним регулятором, а її робота буде прозорою і зрозумілою для громадян.

Підготовка до конкурентного енергоринку

У рамках реалізації закону про ринок електроенергії необхідно прийняти понад 100 нормативних актів. Істотний обсяг роботи в цьому процесі лежить на плечах НКРЕКП, яка 14 березня затвердила шість ключових документів. Це правила ринку, правила роздрібного ринку електроенергії, правила ринку на добу вперед і внутрішньодобовому ринку, кодекс системи передачі, кодекс систем розподілу, а також кодекс комерційного обліку електроенергії.

При затвердженні перерахованих актів комісія виявила певний формалізм, поставивши в пріоритет дотримання графіка прийняття рішень. Однак, за інформацією заступника голови Всеукраїнської енергетичної асамблеї **Юрія Сакви**, в ході обговорення проектів документів було зібрано понад 1000 сторінок правок і зауважень з боку учасників ринку – і далеко не всі з них були враховані.

Новому складу НКРЕКП залишилося придумати, якими способами це можливо зробити, а також налагодити процес доопрацювання ключових нормативних актів у максимально стислі терміни. До запуску ринку, відповідно до закону, залишилися рівно один рік і один місяць.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, 02.06.2018

Візит Міністра енергетики та вугільної промисловості Ігор Насалик до Королівства Данія

Делегація України на чолі з Міністром енергетики та вугільної промисловості України **Ігорем Насаликом** з 29 травня по 1 червня 2018 року перебувала з робочим візитом у Королівстві Данія в рамках реалізації міждержавної співпраці із стратегічного енергетичного планування між Данією та Україною. Ігор Насалик

провів двосторонні зустрічі із Міністром енергетики, комунальних послуг та клімату **Ларсом Ліллехольтом**, в.о. Генерального директора Данського Енергетичного Агентства **Мартіном Хансеном**.

Під час зустрічі з Міністром енергетики, комунальних послуг та клімату Данії Ларсом Ліллехольтом Ігор Насалик наголосив на ефективній підтримці данських партнерів у впровадженні реформ в енергетичному секторі України і зростанні співпраці між двома країнами.

Міністр Ігор Насалик подякував данській стороні за підтримку у відстоюванні інтересів України у контексті реалізації проекту «Північний потік-2». І. Насалик повідомив, що Україна шукає стратегічного міжнародного партнера для управління газотранспортною системою України. Крім того, Україна зацікавлена у залученні європейських компаній до використання підземних газових сховищ України на вигідних комерційних умовах.

У свою чергу Міністр енергетики, комунальних послуг та клімату Данії висловив солідарність українській стороні та запевнив у підтримці Королівством Данія України, наголосивши, що данська сторона буде надавати допомогу у вирішенні даного питання.

Під час відвідування данської Енергетичної лабораторії EnergyLab Nordhavn українська делегація ознайомилась із функціонуванням «Енергозберігаючої акумуляторної батареї/Energy Storage Battery» потужністю 660 кВт. Енергозберігаючу акумуляторну батарею було підключено до енергосистеми в Нордхавні в березні 2017 року. Дану батарею використовують як інструмент балансування роботи відновлювальної генерації.

Також відбувся круглий стіл у Конфедерації данської промисловості DI за участі керівників данських компаній.

Під час візиту українська делегація вивчала данський досвід щодо використання відходів як джерела енергії, а саме законодавчих ініціатив, питань встановлення тарифів на тепло з побутових відходів та відвідала сміттєспалювальний завод з подальшим виробництвом енергії "Amagerbakke", який було побудовано в 2017 році в центрі Копенгагена.

Слід зазначити, що в Данії 55% сміття після сортування направляється на вторинне перероблення і тільки 3% потрапляє на сміттєзвалища. Завод використовує передові данські технології та має одні з найнижчих показників викидів діоксиду вуглецю й забезпечує близько 20% централізованого теплопостачання для міста Копенгаген, постачає тепло для 160 тис. домогосподарств та електроенергію для 62,5 тис. домогосподарств.

Ігор Насалик також провів переговори щодо подальшої співпраці із керівництвом компанії «Vestas Wind Systems A/S».

Укррудпром, Fin.org.ua, 01.06.2018

Подведены итоги работы Дмитрия Вовка

в качестве главы Нацкомиссии по регулированию энергетики

Руководитель организации Публичный аудит **Максим Гольдарб** рассказал в Facebook об итогах работы **Дмитрия Вовка**.

Под его руководством тарифы были увеличены:

- 1) на электричество почти в 4 раза;
- 2) на отопление — в 5 раз;

3) на горячую воду — в 4 раза;

4) на холодную воду — в 2 раза.

За время регулирования в сфере энергетики и коммунальных услуг **число украинцев, способных оплатить коммунальные тарифы, сократилось с 91 % до 41 %, а долги выросли почти в 4 раза** — с 11,5 до 42,8 млрд грн.

К его “заслугам” относится известная формула ценообразования угля “Роттердам+” и принудительно установленные миллионам граждан общедомовые счетчики газа, от которых большинство не может избавиться по сей день. Он же исполнил задание своего шефа и инициировал абонплату на газ и прочие ЖК-услуги.

ГлавКом, Український Бізнес Ресурс, Обозреватель, 01.06.2018

Едвард Чоу: ціни на енергоресурси не повинні бути політизовані

Е. Чоу, головний науковий співробітник центру стратегічних та міжнародних досліджень (США), підкреслює, що Україні необхідно формувати ціни на енергоресурси на основі аналізу та експертних оцінок. «Дуже важко допомогти економіці, коли відсутня конкуренція. У вас багато неефективності, яка зберігається протягом тривалого періоду часу. Крім цього, я скажу, як і говорили мої колеги раніше, ви повинні ухвалити ринкові ціни», - заявив експерт.

Едвард Чоу підкреслив, що Україні необхідно формувати ціни на енергоресурси, не виходячи із заяв політиків і політичної мотивації, а на основі аналізу та експертних оцінок.

За словами експерта, держава дійсно повинна враховувати складну соціально-економічну ситуацію, виділяючи субсидії незахищеним верствам населення. «Є бідні люди, які потребують субсидії, і ви повинні їх підтримувати. Але вони повинні знати реальну ціну. Якщо вони не розуміють, якою є реальна ціна, вони залишаються і далі марнотратними», - зазначив він.

Finance.ua, 04.06.2018

Американская компания собирается строить солнечные электростанции в Украине

Компании Amobi Capital и Helios Royal Energy (США) собираются строить солнечные энергетические парки, способные производить **500 МВт** солнечной энергии в Украине в течение следующих 3 лет и еще **1 ГВт** в следующие 10 лет.

В Богуславе Киевской области в 2018 году начнется строительство первого солнечного парка мощностью 35 МВт. Первые 4 МВт уже были построены Nik Energy, партнером Amobi Capital. По данным Amobi Capital, проект реализует учрежденная ею компания Helios Royal Energy, участниками которой также являются инвесторы из Саудовской Аравии, Египта и Китая.

«Мы рады сформировать наш первый «солнечный портфель» в Украине. Местные предприятия могут извлечь выгоду из чистой солнечной энергии и смягчить рост затрат на электроэнергию, – прокомментировал **Уго Амоби**, директор компании.

Текущий тариф на возобновляемую электроэнергию составляет **0,1502 евро (\$0,1863)/кВт-час**. Тариф, по которому владельцы домохозяйств и малый бизнес могут продавать излишки электроэнергии в сеть, составляет **0,18 евро за кВт-час**.

Это создаст сотни рабочих мест и позиционирует Украину как одну из стран, где производство возобновляемых источников энергии в массовом масштабе становится все более перспективным.

Енергоефективні заходи підприємств в Україні підтримуватимуть фінансово

Українські підприємства, що впроваджують енергоефективні заходи, отримуватимуть від держави фінансову підтримку. Держенергоефективність розробляє відповідний механізм. Про це повідомляє прес-служба Держенергоефективності.

«Агентство вже готує механізм державної фінансової підтримки для українських підприємств, що будуть проводити енергоефективні заходи. Безпосередню підтримку при розробці цього механізму надає Проект UNIDO», — йдеться у повідомленні з посиланням на голову Держенергоефективності **Сергія Савчука**.

Зазначається, що агентство та проект UNIDO об'єднує важлива мета — підвищення енергоефективності промисловості. Сьогодні цей сектор є дійсно одним із найбільш енергоємних в економіці країни, адже саме на промисловість припадає майже 33% кінцевого енергоспоживання.

«Наразі необхідно розробити по-справжньому дієвий механізм заохочення підприємств до впровадження енергоменеджменту, що дозволить здійснювати ефективне управління енергоресурсами», — цитує прес-служба Держенергоефективності керівника проекту UNIDO «Впровадження стандарту систем енергоменеджменту в промисловості України» **Марко Маттеїні**.

УНН, Інтерфакс-Україна, Український Бізнес Ресурс, 05.06.2018

Японія розглядає можливість надати Україні кредит на виробництво електрики з відходів

Японія може надати уряду України кредит для запровадження системи виробництва електроенергії з відходів. Про це сказав посол Японії в Україні **Сігекі Сумі** під час конференції «Нова політика управління відходами – шлях до циклічної економіки».

За словами посла, японське урядове агентство ЛСА ("Джайка") розробила спеціальну програму для України щодо виробництва електроенергії з відходів. І вже у 2018 році японські експерти відвідали три міста. "Вони проводять дослідження. Я думаю, що це дослідження буде дуже практичним. І у майбутньому японський уряд буде готовий надати кредит уряду для того, щоб організувати систему виробництва електроенергії з відходів", - сказав Сумі.

Нагадаємо, Україна отримала \$331 млн від Японії на макроекономічну стабільність.

Додаткова інформація на цю тему – УНН, 05.06.18 «Зубко розповів деталі перемовин з Японією щодо виробництва електрики з відходів». Україна проводить перемовини з урядом Японії для залучення довгострокового кредиту під низький відсоток річних для будівництва підприємств з виробництва електроенергії з відходів.

"Дійсно, такі переговори ведуться... Для нас є дуже важливими пропозиції для того, щоб відпрацювати технології японських компаній на великих містах, як Дніпро, Київ, Одеса, Львів та інші", - сказав **віце-прем'єр-міністр - міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадій Зубко на брифінгу**.

Водночас, наголосив віце-прем'єр, багато залежить від дій місцевого самоврядування, тобто, рішень конкретних міст, стосовно будівництва підприємств з виробництва електроенергії з відходів за підтримки уряду Японії.

"Ці перемовини ведуться в напрямку п'яти великих міст... де обсяг сміття перевищує 600 тис. тонн на рік", - уточнив він.

УНИАН, 05.06.2018

Аудиторська компанія Ernst&Young почала пошук покупців для "Центренерго"

Міжнародна аудиторсько-консалтингова компанія Ernst & Young, яка є радником з приватизації однієї з найбільших енергогенеруючих компаній «Центренерго», почала пошук потенційних покупців 78,2% пакету акцій підприємства. Про це написав на своїй сторінці в Facebook виконуючий обов'язки голови Фонду державного майна України **Віталій Трубаров**.

10 травня Кабінет міністрів затвердив перелік підприємств великої приватизації на 2018 р., в який увійшли 26 об'єктів. «Центренерго» потрапила в число об'єктів великої приватизації на цей рік, причому саме з неї планують розпочати цей процес.

Mind.kiev.ua, 05.06.2018

Чому енергоефективність та альтернативна енергетика приваблюють інвесторів**Ольга Заруба**

23 травня Mind спільно з агенцією Creative Kitchen провели бізнес-форум SUSTAINABLE BUSINESS 2018. Він став комунікаційною платформою, що об'єднала найпрогресивніших представників бізнесу для розробки ефективних рішень щодо реалізації цілей сталого розвитку.

Локацією для проведення заходу було обрано концептуальний шоу-рум AMG Performance Center – один із трьох найбільших у Європі...

Sustainable – це не лише вторинна переробка, або зелена енергетика. Принципи Sustainable набагато глибше стосуються бізнесу, соціуму та культури.

Саме тому Mind намагатиметься виконати освітню та пояснювальну функцію у популяризації ідей сталого розвитку – щоб кожен з українських підприємців знайшов для себе ідеї, які можна впроваджувати вже завтра. Сталий бізнес – це просто хороший бізнес.

На форумі, зокрема, йшлося про те, як створити успішну компанію, і яких принципів та правил вона має притримуватись. Одна із панелей мала назву «Енергоефективність як ключовий фактор сталого розвитку». Спікери говорили про розвиток енергоефективності, про сонячну енергетику в Україні та переваги компаній, які її використовують. Також з'ясовували, **що приваблює потенційних інвесторів, чому роль держави у розвитку енергоефективності мінімальна, та про кредитування.**

Олексій Фелів, керуючий партнер INTEGRITES

Про сучасні тенденції в Україні. У розвитку енергоефективності активну участь бере Європейський Союз із різними програмами. Багато зроблено і на законодавчому рівні. Підвищення енергетичної ефективності та забезпечення енергозбереження є одним із основних напрямів державної політики у нацбезпеці в частині забезпечення енергетичної безпеки країни, також мова про стимулювання розвитку галузі всередині держави.

В енергетиці відбувається те саме, що відбулося з газом. З монопольного ринку переходимо до немонопольного. Ще в 2014 році був прийнятий закон про енергосервісні компанії, які мають колосальний потенціал в Україні, але закон так і не запрацював. Немає масових договорів з енергосервісними компаніями. **Навіть в Києві, який має таку компанію. В Барселоні така компанія забрала все освітлення міста, встановила енергозберігаючі лампи та зекономила 30% енергії міста.**

На сьогоднішній день в Україні – бум розвитку енергоефективних проектів, завдяки тому, що тарифи зменшились у багатьох державах, а в Україні – залишилися досить високими, через довіру інвесторів до держави.

Інна Метелева, директор в Україні інвестиційної групи Charterhouse Corporate Partners

Сонячна енергія найцікавіша інвесторам, які є в Україні. Ці проекти з потенціалом здешевлення вхідних ресурсів вже на сьогодні не потребують великої кількості персоналу, не потребують спеціальних зон, як вітер і вода. Від загальної кількості електроенергії, яку виробляють в Україні, на сонце припадає лише 0,5%. Найбільша кількість інвесторів інвестують саме в сонце: ЕБРР та інші компанії.

На вітер припадає 50% енергії, яка генерується в Україні альтернативними джерелами. Це більш об'ємні інвестиції, ріст тут також колосальний.

Біоенергетика – незважаючи на велику кількість сировини, відходів аграрного виробництва в Україні, є проблема її якості. Такі проекти цікаві, якщо вони прив'язані до агрокомпаній.

Щодо води – цікавим може бути проект, який можна мультиплікувати на різні річки та регіони. Кожен такий проект потребує індивідуального підходу, що несе за собою додаткові витрати часу, коштів, отримання дозволів.

Проекти, у яких рішення приймає влада, незалежно від її рівня, не є сприятливими для інвестора. Рішення завжди даються важко. Простіше працювати там, де виключно бізнес або участь держави мінімальна.

Родіон Морозов, директор екодепартаменту Укргазбанку

Щодо проектів «зеленої» енергетики Укргазбанку (з початку співпраці з IFC). 95 проектів «зеленої» енергетики на 274 млн євро загальною потужністю 491 МВт. Економія газу 323 млн куб. м щорічно. Зменшення викидів CO₂ на 674 000 тонн щорічно.

Юрій Кацер, директор, керівник відділу юридичного консультування KPMG Ukraine

Альтернативна енергетика – найбільш динамічна в Україні. Інвестують в основному іноземні інвестори, які раніше інвестували у більш цікаві проекти Європи.

Ніхто не вірить, що все так позитивно буде і в майбутньому. Такі побоювання мотивують парламент та регулятора діяти: перехід від зеленого тарифу до аукціонів. З 1 січня 2019 року щорічний продаж квот на генерацію з енергії сонця та вітру, зниження «зеленого» тарифу: для сонця – 30%, для вітру – 10%. Обов'язкові аукціони для всіх об'єктів вітрової генерації більше 10 МВт та сонячної генерації більше 5 МВт.

Інвестори задаються питаннями про гарантії та цікавляться, що робити. Однією з відповідей є складання попереднього договору по купівлі-продажу. По таким проектам є погодження, що вони можуть працювати по «зеленому» тарифу.

Додаткова інформація на цю тему – РБК-Україна, Finance.ua, 13.06.2018 «ЕБРР намерен предоставить Украине 250 млн евро на развитие возобновляемой энергетики». Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) намерен начать в Украине новую программу поддержки развития возобновляемой энергетики. Об этом говорится в сообщении банка. **В рамках новой программы USELF-III банк предоставит Украине 250 млн евро для финансирования новых частных проектов по развитию ВИЭ в Украине.**

С 2009 года ЕБРР поддерживал развитие возобновляемой энергетики в

Украине в рамках программы USELF. Срок действия программы истекает 30 июня 2018 года, за время ее действия банк профинансировал проекты на общую сумму более 100 млн евро.

Бизнес.Цензор.Нет, Fin.org.ua, 05.06.2018

Рабочая группа изучит введение RAB-тарифов для облэнерго при приватизации

Рабочая группа изучит вопрос введения стимулирующего регулирования (RAB-тарифов) для облэнерго в контексте приватизации их акций. Об этом министр Кабинета министров **Александр Саенко** сообщил на странице в сети Facebook.

"Отдельно будет создана группа по проработке вопроса приватизации ряда облэнерго и, в этом контексте, вопроса введения стимулирующего регулирования, так называемого RAB-тарифа", - сказал Саенко.

"Установленные НКРЭКУ одинаковые показатели доходности и на старую, и на новую базу активов – 12,5% – приведет к необоснованному росту тарифов для промышленности, что напрямую отразится на потребителях из-за роста цен на товары и услуги", – заявили в правительстве.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 06.06.2018

Чи доцільно реанімувати довгобуд?

Роман Кирей

Здається, навколо можливого будівництва Канівської ГАЕС уже поламано стільки списів, що ними можна було б загатити не одну греблю. Тільки ось заковика: поки що ніхто на те не зважає. Ішлося про неї й на круглому столі, який відбувся з ініціативи Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики.

У біологічному аспекті будівництво ГАЕС, вважають екологи, негативно впливатиме не лише на місцевому рівні, а й на все Середнє Подніпров'я. Це далеко не всі контраргументи опонентів будівництва.

З іншого боку, дуже заманлива ідея: за допомогою ГАЕС істотно впливати на вирівнювання добового графіка навантаження енергосистеми. Уночі, коли в мережі багато зайвої електроенергії, агрегати станції перекачують воду з нижнього сховища у верхнє, а в моменти пікових витрат електроструму цю воду пускають на агрегати, щоб виробляти додаткову електроенергію. Будівництво станції потужністю 3600 МВт розпочалося ще 1986 року, але 1991-го було зупинено. Оновлений проект з адаптацією до сучасного стану об'єднаної енергетичної системи України тепер передбачає будівництво гідроакумулюючої електростанції зі зменшенням потужності до 1000 МВт. Вартість будівництва — близько 12 мільярдів гривень. Згідно з Програмою розвитку гідроенергетики України на наступні 10 років, Канівську ГАЕС мають звести до 2023-го.

Національний екологічний центр проаналізував Програму розвитку гідроенергетики в Україні в контексті євроінтеграційних зобов'язань. За його підсумками підготували звернення до Прем'єр-міністра, суть якого полягає в заклику переглянути політику уряду в галузі гідроенергетики і саму програму, що спричиняє значні екологічні ризики.

У європейських документах зафіксовано, що всі питання, пов'язані з цим будівництвом, мають вирішувати не тільки на рівні урядовому, а й місцевому. Однак коли обласних керівників питають про ГАЕС, вони кивають нагору: мовляв, це питання до Укргідроенерго чи Міністерства енергетики.

У проекті закладено більш як 300 мільйонів гривень на розвиток Канівського району. Експерти ж, які волають про величезні ризики і сподіваються на підтримку європейської спільноти, вказують на порушення процедури проведення стратегічної екологічної оцінки.

Як же вчинити? Ідеться, зрозуміло, не про кошти, які за великого бажання знайти можна. Велика гідроенергетика істотно впливає на довкілля.

У народі кажуть: сім раз відмір, а раз одріж. Прислухатися таки варто.

Додаткова інформація на цю тему – Сайт ЮУАЕС, 13.06.2018 «Вийшла друком монографія з результатами багаторічного моніторингу зони впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища». В узагальнюючих висновках монографії з висновками вчених зазначено, що з врахуванням світових тенденцій щодо розвитку гідроенергетики та енергетичних потреб держави розпорядженням Кабінету міністрів України було схвалено «Програму розвитку гідроенергетики на період до 2026 року» (13.07.2016, №552-р) та Енергетичну стратегію України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» (18.08.2017, №605-р), що є документами, які окреслюють стратегічні орієнтири розвитку паливно-енергетичного комплексу України на період до 2035 року.

«На жаль, практична реалізація зазначеної програми постійно ускладнюється через виникнення «непорозумінь» з екологічними рухами, частина з яких дійсно стурбована сучасним екологічним станом основних річкових систем та можливістю його погіршення в разі реалізації зазначених стратегічних завдань, а частина відстоює бізнес-інтереси певних кіл. Тому мають бути чітко прописані процедури проходження проектної документації, які б, з одного боку, у висновках державної експертизи враховували обґрунтовані пропозиції громадськості, а з іншого, повністю виключали корупційну складову при їх затвердженні. Ця складова нині руйнує нашу економіку, негативно впливає на свідомість суспільства, знижує рівень загальної енергетичної та екологічної безпеки нашої держави», - констатують учені.

Интерфакс-Украина, УНИАН, УКРИНФОРМ, Энергореформа, Капитал, 06.06.2018

НКРЕКП найближчим часом не розглядатиме питання підвищення ціни на електроенергію для населення - глава регулятора

Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), найближчим часом не розглядатиме питання підвищення ціни на електроенергію для населення, заявила глава регулятора **Оксана Кривенко** журналістам у Києві.

О. Кривенко додала, що новому складу регулятора знадобиться деякий час на вивчення обстановки, перш ніж він зможе вирішувати складні і дискусійні питання.

Додаткова інформація на цю тему – Дело (Сайт издания), 06.06.2018 "Роттердам+", РАВ-тарифы и независимость: что ожидает отрасль от нового НКРЭКУ". К енергетикам на этой неделе вернулся регулятор — президент Порошенко назначил новых членов в НКРЭКУ и они избрали главу комиссии.

И если предыдущий состав НКРЭКУ лицензиаты называли не иначе как "космонавтами" (как с положительной, так и с отрицательной констатацией), то новых членов можно назвать "отраслевики".

Чи інтереси затрагує комісія

Комиссия влияет на конечную цену энергоносителей и коммунальных услуг

для всех потребителей в Украине (бытовых и бизнеса).

Для примера возьмем электроэнергию: без согласования с правительством НКРЭКУ не меняет тарифы для населения, но регулярно пересматривает тарифы для небытовых потребителей — промышленности, бизнеса, административных и коммунальных зданий.

Именно этот сегмент потребляет больше всего э/э.

Также комиссия устанавливает тарифы государственным атомным, гидро- и гидроаккумулирующим электростанциям. Все угольные станции тоже подотчетны НКРЭКУ...

Комиссия контролирует транспортировку энергоносителей. Например, тарифы и расходы всех облэнерго страны, интересы в которых есть у большинства украинских олигархов...

Облгазы как естественная монополия тоже в ответственности НКРЭКУ. И хотя газовые сети принадлежат государству, управляют ими частные компании...

Может ли этот орган стать независимым

Эксперты сходятся во мнении, что новые члены комиссии — профессионалы в сфере энергетики с практическим опытом, который не вызывает сомнений. Аналитический центр **Dixi Group** также проверил каждого кандидата на конфликт интересов, несоответствие задекларированного дохода тратам и имуществу, скандалов в публичной сфере. По словам аналитика центра **Андрея Билоуса**, "темных пятен" у финалистов не обнаружилось.

По этой причине **Ольга Кошарна**, директор по информации "Украинского ядерного форума" рассчитывает, что **новые комиссионеры будут заботиться о своей репутации, а не выполнять свои обязанности в должности по принципу "после нас — хоть потоп"**.

В 2018 году комиссия располагает бюджетом в 396 млн грн — 0,073% от 550 млрд грн суммарного чистого дохода регулируемых компаний в 2017 году. В 2019 году бюджет будет еще больше, ведь объем рынков вырос до 700 млрд грн.

"Новому составу нужно хорошо настроить сотрудничество с другими органами власти, чтобы, хотя бы в ключевых вопросах реформы энергорынков, у всех была единая", — отмечает А. Билоус.

Опрошенные эксперты ждут от нового состава пересмотр уже принятых постановлений и подготовку качественной "нормативки" для реформ энергетического сектора. В частности, пересмотр формулы "Роттердам+", РАВ-тарифам.

Укринформ, 06.06.2018 «**Вовка не буде у штаті НКРЕКП - Оксана Кривенко**». Энергореформа, 06.06.2018 «**Новый состав НКРЭКУ проведет первое открытое заседание 12 июня**». УКРИНФОРМ, 07.06.2018 «**Оксана, яка вирішить скільки ми платитимемо, або Що відомо про нову очільницю НКРЕКП**», Мирослав Лискович. РБК-Украина, 11.06.2018 «**В НКРЕКП узгодили план заходів для вирішення проблем паливно-енергетичного комплексу**».

Левый берег (интернет-издание), 07.06.2018

**Директор "ДТЭК Энерго": украинская энергетика
зависима от внешних ресурсов**

Украина потребляет импортные уголь, газ, бензин и топливо для атомных электростанций.

Директор по коммерческой деятельности "ДТЭК Энерго" **Виталий Бутенко**

считает украинскую энергетику зависимой от внешних ресурсов. Об этом он сказал на Национальном экспертном форуме, организованном Институтом Горшенина.

Чтобы справиться с дефицитом сырья, нужны не только инвестиции, но и новые технологии. "Технологии приходят вместе с инвестициями, и затем переходят в другие сферы украинской экономики", - сказал Бутенко и привел в пример несколько проектов в сфере ветроэнергетики и проект по развитию сети электрозаправок, для чего компания ДТЭК привлекла иностранных партнеров.

Чтобы энергореформа прошла точку невозврата, нужно развивать рыночные правила игры, бороться с коррупцией и деполитизировать энергосферу.

Додаткова інформація на цю тему – Левый берег (интернет-издание), 07.06.2018 «В ДТЭК назвали условия прихода инвестиций в энергетику, – коммерческий директор ДТЭК Энерго». От успешности проведения реформы рынка электроэнергии напрямую зависит инвестиционная привлекательность энергетического сектора Украины. Об этом заявил коммерческий директор ДТЭК Энерго **Виталий Бутенко.**

Он отметил, что в рейтинге Doing business (Всемирного банка) Украина занимает 80-е место, уступая, в частности, Монголии, Ботсване, Киргизстану.

«Инвесторы придут, если будут понимать инструменты возврата капитала. Рынок должен дать такое понимание. До того момента инвестору должны быть предложены равнозначные переходные решения – в частности, в вопросе ценообразования на энергоресурсы. В действующей модели рынка, предполагающей ручное ценообразование, такие гарантии невозможны», – отметил спикер.

Он также отметил важность для успешного проведения реформы решение проблем, связанных с влиянием политики на энергетику и экономику в целом.

Энергореформа, 07.06.2018

Украина теряет импульс реформ – американский эксперт Эдвард Чоу
Из интервью Эдвард Чоу, главного научного сотрудника Центра стратегических и международных исследований (Вашингтон, США), во время его визита в Киев

“Я неоднократно сюда приезжал, и у меня складывается впечатление, что население намного больше готово к реформам, чем политики... Украинцы действительно обеспокоены тем, что некоторые извлекают выгоду из нынешней ситуации. И я считаю, что потеря доверия населения крайне опасна”, - говорит Чоу.

По мнению Чоу, цели в Энергетической стратегии Украины до 2035 года достаточно просты и понятны. Проблема в том, что нет никаких действий по движению к тем стратегическим целям, которые прописаны и сформулированы в документах. “Нет ни программы, ни календаря, ни четких сроков, где будет написано, что и когда будет сделано. Это должна быть пошаговая программа, где будет ответ на вопрос: "Как вы собираетесь достичь цели?"”, - констатирует Чоу.

Также, по его мнению, важно, чтобы в украинском правительстве не было разногласий. Нельзя начать что-то делать, а потом сказать: "О нет, давайте будем делать все иначе!" и внезапно предпринимать что-то еще.

Помощь Запада – не благотворительность. Чоу отмечает, что западные программы финансовой поддержки Украины четко привязаны к определенным условиям и обязательствам. А поэтому, если украинские политики рассказывают, что Украина теряет суверенитет, выполняя условия Запада, то пусть тогда просто не берут деньги.

"Если вам не нужны деньги – не принимайте условия. Но если вы таки решите взять эти деньги, то будьте добры принять условия и улучшить ситуацию в своей стране. Это не только часть условий займа, но и, надеюсь, цель украинского правительства. Поймите, внутренние реформы не могут быть более важными для иностранца, нежели для местного населения. Это так не работает", - полагает эксперт.

О ГТС. Чоу уверен, что в продаже украинской ГТС произошел фальстарт, и Кабинет Министров не сотрудничает с Нафтогазом.

"Украина - важный транзитный маршрут для Европы. Европейские сети системных операторов передачи электроэнергии хотят расширить свой бизнес на Украину. Они считают, что участие Украины увеличит ценность их транзитных сетей", - говорит он.

При этом конкурс по продаже ГТС, по мнению Чоу, проходит неправильно.

"Я слышал, что Украина собирается выбрать некоторых финалистов, которые проявили интерес. Я считаю, что это неправильный подход. Я думаю, что Украина должна сказать: "Окей, вы будете участвовать в торгах на следующих условиях". В противном случае вы получаете предложения от трех или четырех компаний на разных условиях, с разным языком договора, и каким образом вы собираетесь их сравнивать? На английском я бы сказал, что вы будете сравнивать яблоки с апельсинами. Так почему же украинская сторона не выступит с бизнес-моделью того, что она хочет, и затем не попросит компании принимать участие в торгах с понятными условиями?", - удивляется эксперт.

Продажа Центрэнерго и облэнерго. Украинское правительство собирается в 2018 году выставить на продажу Центрэнерго и 5 облэнерго. При этом Чоу не видит у правительства четкого понимания, программы - какие активы государство должно и дальше контролировать, а какие не требуют государственного контроля и их можно смело приватизировать.

"Для того, чтобы обнулить ситуацию, вам нужна профессиональная помощь. Есть международные стандарты, которых нужно придерживаться. Они знакомы и потенциальным покупателям, которые понимают, что они собираются купить, каковы обязательства после покупки и как провести надлежащую оценку актива. Если таких стандартов не будет, то зарубежный покупатель будет предлагать низкую цену, потому что в таком случае он сталкивается с большей неопределенностью. Цена актива была бы выше, если бы вы были более уверены в своих условиях", - подчеркивает Чоу.

Украина на международной арене в сфере энергетики. Украина пока еще объект, а не субъект на международной арене в сфере энергетики, уверен Чоу. "Нет никаких четких и содержательных предложений. Иногда украинская политика может противостоять чему-то, вроде Северного потока-2. Но пока у Украины нет четкой позиции, которая будет интересна зарубежным партнерам", - рассказал эксперт.

Интерфакс-Украина, Український Бізнес Ресурс, Fin.org.ua, 08.06.2018

Минэнергоугля при поддержке США оборудовало межведомственный оперативный штаб на случай диверсий и ядерных инцидентов

Министерство энергетики и угольной промышленности Украины при поддержке Агентства по уменьшению угрозы Министерства обороны США оборудовало межведомственный оперативный штаб (МОШ) на случай диверсий и ядерных инцидентов, сообщила пресс-служба Минэнергоугля.

"Главной задачей МОШ является противодействие, предотвращение и повышение эффективности реагирования в случае возможного возникновения кризисных ситуаций в Объединенной энергосистеме (ОЭС) Украины. МОШ обеспечит функционирование, на базе диспетчерской службы министерства, центра сбора информации и координации мероприятий", - говорится в сообщении.

Как сообщалось, ранее официальный сайт Минэнергоугля был взломан и зашифрован злоумышленниками, которые требовали за его восстановление 0,1 биткойна (около \$900).

Украинские новости, 11.06.2018

Энергосообщество раскритиковало

предложенную НКРЭКП методику расчета РАВ-тарифов, - СМИ

В сообщении на сайте Энергетического Сообщества указано, что Секретариат оценил предложенную НКРЭКУ методологию установления РАВ-тарифов на электроэнергию и разработал ряд рекомендаций по ее согласованию с нормами Энергосообщества.

"Руководящим принципом для каждой тарифной методологии является обеспечение того, чтобы тарифы были недискриминационными, справедливо учитывали законные интересы инвесторов и пользователей сети и отражали экономически обоснованные издержки. Секретариат считает, что нынешняя методология РАВ в Украине не полностью соответствует этим принципам, тем более что она допускает возможность непредвиденной прибыли для операторов", – сказано в сообщении Секретариата.

Также на сайте Секретариата Энергосообщества обнародованы выводы и рекомендации в отношении предложенной НКРЭКУ методологии расчета стимулирующего тарифообразования на услуги по распределению электрической энергии.

Ранее Кабинет министров заявил, что не поддерживает введение РАВ-тарифов в том виде, как это сделано НКРЭКУ.

"Установленные НКРЭКУ одинаковые показатели доходности и на старую, и на новую базу активов – 12,5% – приведет к необоснованному росту тарифов для промышленности, что напрямую отразится на потребителях из-за роста цен на товары и услуги", – заявили в правительстве.

Інформація на цю тему – УНН, 05.06.2018 «Секретариат Энергосообщества рекомендовал НКРЭКУ доработать РАВ-тарифы».

Интерфакс-Украина, Энергореформа, Зеркало недели, Деловая столица, 11.06.2018

Справа щодо затвердження формули Роттердам+

є однією із найбільш актуальних для НАБУ

Директор Національного антикорупційного бюро України **Артем Ситник** наголошує, що розслідування справи про можливі зловживання при затвердженні формули "Роттердам +" є однією із найбільш актуальних для відомства, але існує низка складнощів у цьому процесі.

"Це провадження є одним з найактуальніших, яке розслідує антикорупційне бюро. Ми намагаємося максимально швидко там рухатися, але, як вдало підмічено, нам потрібна допомога міжнародних партнерів, оскільки розслідування пов'язане з міжнародно-правовими дорученнями", - сказав він на брифінгу в Києві після дискусії на конференції, де обговорювалися підсумки діяльності НАБУ за три роки.

А.Ситник зазначив, що для визначення розміру збитків від реалізації формули "Роттердам +" необхідний висновок експерта, і це може бути одним з найбільш проблемних моментів у цій справі.

УНИАН, 12.06.2018

«Укрэнерго» планирует в течение 5-6 лет полностью автоматизировать работу всех своих подстанций

Государственная компания «Укрэнерго», оператор объединенной энергосистемы Украины, планирует в течение 5-6 лет полностью автоматизировать работу всех своих подстанций, сообщил исполняющий обязанности главы компании **Всеволод Ковальчук** в ходе Второй региональной конференции SEERC 2018 «Энергетическая безопасность и инновации».

«Мы полностью изменим вид нашей компании в течение следующих пяти лет, что предусматривает также полную автоматизацию всех подстанций - более 100 подстанции 350 кВт и выше должны быть полностью автоматизированы в течение ближайших 5-6 лет», - сказал Ковальчук.

Он подчеркнул, что внедрение передовых информационных технологий является одним из приоритетов компании на ближайшие годы.

«Каждый год мы планируем инвестировать более **50 млн евро** в информационные технологии», - отметил он.

«Укрэнерго» оценивает объем необходимых инвестиций в 2019-2021 годах для модернизации энергосистемы Украины в **52 млрд грн.**

В мае 2017 года «Укрэнерго» приняло стратегию развития на ближайшие 10 лет, предусматривающую интеграцию компании в Европейскую сеть системных операторов передачи электроэнергии (ENTSO-E). 28 июня 2017 года компания подписала соглашение о присоединении Украины к энергетической системе Европы. Это соглашение вступило в силу с 7 июля прошлого года.

Фокус (Сайт издания), 12.06.2018

Связанные одной сетью.

Сможет ли Украина сделать зелёную энергетику по-настоящему экологичной
Ольга Прядко

В Украине бум зелёной энергетики.

Благодаря зелёному тарифу, возобновляемая энергетика оказалась в привилегированном положении.

Не всё радужно. Но в малой генерации не обходится без проблем. Одна из них — "нестандартное подключение". "Если точка подключения удалена от объекта, то цена присоединения высока. В то же время заказчик не может проверить, есть ли основания для отказа в подключении к более близкой точке", - рассказывает **Ирина Кримусь**, эксперт Украинской ассоциации возобновляемой энергетики. Если для малой генерации нестандартное подключение фактически означает лишь увеличение стоимости проекта, то в случае крупных объектов получение разрешений зачастую требует длительного времени. "Для проектов от 10 МВт необходима разработка технико-экономического обоснования, изучается нагрузка и на основании этого выдаётся документ о возможности подключения и всё, что для этого нужно сделать", - объясняет **Алексей Фелив**, управляющий партнёр юридической фирмы INTEGRITES.

Украинские сети изношены, поэтому для крупных подключений приходится

реконструировать подстанции или же строить новые. Также нужны новые линии электропередачи. Иногда инвесторы просят протянуть сеть на расстояние до 100 км. В INTEGRITES утверждают: несмотря на то что Укрэнерго заявляет о возрастающей нагрузке на сеть, фактически проекты зелёной энергетики сегодня являются единственным источником финансирования реконструкции сетей.

Не облегчает развитие возобновляемых источников энергии (ВИЭ) и ограниченный доступ к промышленной инфраструктуре, которая уже не используется.

Однако главная беда альтернативной генерации — её нестабильность, что требует дополнительных мер по стабилизации работы энергосети.

Задача поддержания баланса украинской энергосистемы ложится на Укрэнерго. В дальнейшем нужно будет принять решение: или ограничивать время работы СЭС и ВЭС, что означает снижение инвестиционной привлекательности ВИЭ, или вводить в эксплуатацию новые мощности, которые позволят быстро компенсировать потери энергии в сети.

По мнению Александра Харченко, директора Центра исследования энергетики, в дальнейшем интерес к солнечным панелям наиболее активно будет расти именно со стороны домохозяйств...

"До 2030 года, вероятно, появятся относительно дешёвые решения по аккумуляции. Учитывая, что к тому времени у нас будет нормально работать рынок электроэнергии, рыночные механизмы определяют целесообразность создания таких мощностей", — говорит Андриан Прокип, эксперт программы "Энергетика" аналитического центра "Украинский институт будущего".

По мнению Александра Харченко, развитие рынка зелёной энергетики в Украине всё равно будет происходить параллельно с увеличением тепловой генерации.

Пока понятно одно: возобновляемая энергетика — это выгодный бизнес и им будут заниматься. Вопрос в том, появится ли у Украины возможность сделать зелёную энергетику действительно экологичной, а не просто наращивать темпы работы теплостанций.

Всеволод Ковальчук, и. о. директора Укрэнерго, о том, как увеличить мощности зелёной генерации без перекосов в энергосистеме

— Мощностей гидроэнергетики (ГЭС и ГАЭС) не хватает. В нынешнем состоянии Объединённая энергетическая система может безболезненно принять и балансировать не более 3 ГВт возобновляемой генерации. При этом уже сегодня мы подписали договоры на присоединение к системе более чем 7,5 ГВт зелёных.

Чтобы принять в ОЭС без проблем всех зелёных и при этом сдерживать подорожание электроэнергии, мы должны сделать две вещи: построить как минимум 2,5 ГВт высокоманевренных мощностей и создать высокоточную систему прогнозирования зелёных.

Кто должен строить новые электростанции? В идеале — частный инвестор, когда рынок сигнализирует, что ему нужны услуги балансирования. Но для этого необходима рыночная модель, в которой будет понятно, сколько стоит электроэнергия для балансирования системы. В Украине она начнёт работать лишь в июле 2019 года. Второй вариант — правительство может объявить конкурс на строительство маневренных мощностей. Но и тут инвестору потребуются знать цену, чтобы понимать собственную выгоду в проекте.

Аналітична інформація на цю тему – «Главком», 14.06.2018 «Зелена енергетика. Україна готується прикрити рай для інвесторів», Наталка Прудка.

5 канал (сайт каналу), 12.06.2018

Чи здатна Україна забезпечити себе електроенергією та чому тарифи на неї вже не зменшаться – гендиректор "Укргідроенерго"

Із інтерв'ю генерального директора "Укргідроенерго" Ігоря Сироти

– Ми будемо говорити за велику гідроенергетику в Україні сьогодні. Три гідроакумулюючі – це Київська ГАЕС, Дністровська і Ташлицька гідроакумулюючі станції. І 8 великих ГЕС – це по Дніпру і Дністру.

– Сьогодні українська гідроенергетика має дуже хороше технічне оснащення. В 95-му році був підписаний договір у Вашингтоні, щодо фінансування реконструкції та модернізації наших об'єктів. Це чи не найперший проект із Світовим банком в Україні. Вимоги Світового банку були такими: підвищення екологізації наших гідроагрегатів, збільшення встановленої потужності на 10% і продовження терміну експлуатації на 40-50 років.

– Нині вже провели реконструкцію та модернізацію на 70%. До 21-го року – ще 20%, будемо проводити реконструкцію 21 гідроагрегату. А до 26-го року, згідно з програмою розвитку гідроенергетики, затвердженою Кабінетом Міністрів, ми повинні завершити 100% реконструкції та модернізації наших об'єктів.

– ... Ми застосовуємо при реконструкції, модернізації, будівництві найновіші технології, які є. І коли ми закладаємо вимогу в технічну документацію, то ми закладаємо ті вимоги, які сьогодні є в європейських країнах.

– ... всі запитують: а що ви будете робити для того, щоб здешевити електроенергію для населення? Скажу відверто, дешевшої електроенергії, ніж вона є сьогодні, не буде. Нам треба працювати не над здешевленням, бо це неправда. Нам треба працювати, щоб це зростання ціни електроенергії максимально змінізувати. А щоб це зробити, має бути правильний баланс із виробітку електроенергії. Ми повинні врахувати, що є і великий тренд розвитку альтернативних джерел енергії – сонця і вітру. Ми повинні в тому напрямку рухатися, бо людство завдало шкоди нашій екології, нашій планеті. І ми розуміємо, що є Паризький протокол. Ми повинні знижувати викиди парникових газів. Що нам треба робити? Ми ж будемо розвивати альтернативні джерела енергії, хоча вони сьогодні і надто дорогі – 5 грн за кВт/год...

– До альтернативних джерел енергетики теж входить гідроенергетика. Сьогодні, якщо ми говоримо про сонце і вітер – це приблизно 2%, гідроенергетика – 9%, атомна генерація – 55%, більш як 34% – теплова генерація. Приблизно так.

– Я сьогодні чую – дуже швидко набирає великих обертів вироблення енергетики з допомогою сонця і вітру. Всі кажуть, що це дуже хороший бізнес, він окуповується за 5 років, його нам треба швидко розвивати. Звичайно, з тарифом 5 грн, за 5 років він себе окуповує. А якщо дати йому тариф 40 коп., то скільки він років буде окуповуватися? То я вам скажу, він не окупиться ніколи, бо термін експлуатації сонячної панелі – 15 років. Щонайбільше 20. Якщо ми будуємо гідроакумулюючу станцію, ми закладаємо термін окупності 10 років, але термін експлуатації її гідроспоруд становить 100 років, обладнання – 40-50 років. Ми маємо великий запас і мо-жемо і з таким тарифом працювати. Коли це 15-20 років сонячної електроенергії, звичайно, що вони хочуть окупність 5-7 років, зробіть хоча б 8 років окупність, і трошки знизьте тариф на сонце. Бо сьогодні ми маємо їхньої частки генерації лише 2%. А уявіть собі, що ми хочемо 10%, ми одразу не зможемо врегулювати в ціні ні гідроенергетику, ні атомну, ми вже не збалансуємо цієї ціни для населення. І вона зростатиме, бо атомникам потрібно в подальшому

продовжувати ресурс блоків, це також дорого коштує. Нам для того, щоб виробляти цю пікову електроенергію, потрібні також кошти, мережеве будівництво – це також кошти. Складається ситуація, коли ми просто повинні чітко розробити заходи розробленої стратегії розвитку до 2035 року.

– Враховуючи, що в нас є така перспектива розвитку гідроенергетики, ми повинні вийти на 15% регульованих потужностей. Була затверджена програма розвитку, от тоді і громадські організації, і екологи почали кричати: ми не дозволимо. А я вважаю, що потрібен діалог. **Я був на семінарі в Австрії, де розглядали питання розвитку гідроенергетики в Європі й на Балканах. За одним столом сиділи виробники, енергетики, екологи і представники громадських організацій. І вони знаходять компроміс.** За ініціативи Всеукраїнської Енергетичної Асамблеї та ПрАТ "Укргідроенерго" був проведений такий круглий стіл на Дністровській ГАЕС, де були запрошені екологи, експерти з Португалії, Швеції, Молдови, бо Дністер – транскордонна річка, і нам потрібно враховувати інтереси сусіда. Коли починаємо говорити більш професійно, то ми знайдемо найбільш оптимальний варіант, аби мінімізувати негативний вплив на річки Дніпро і Дністер, які ми використовуємо.

– Усі запитання, що стосуються Київської дамби, завжди виникали перед паводком, і ми їх завжди обговорювали. Коли ми починали реконструкцію та модернізацію, були вимоги – це максимальна автоматизація гідроспоруд, для того, щоб бачити, в якому вони технічному стані. У нас стоять тисячі датчиків на всіх станціях, які 24 години на добу відстежують стан гідроспоруд: на гідрологічне, технічне навантаження, стан транспорту. Усі ці показники ми контролюємо цілодобово. Раніше цього не було. Після 2000-го року ми почали відстежувати. Наш офіс розміщений під київською дамбою. Ми розуміємо, що несемо велику відповідальність, розуміємо, які об'єкти експлуатуємо, і з відповідальністю до цього ставимося. Окрім того, є постанова нашого міністерства, що ми маємо проводити кожні 5 років підводне і надводне обстеження наших гідроспоруд. Ми це виконуємо. **На сьогодні ми вже прописуємо технічне завдання щодо подальшої експлуатації ДніпроГЕС. Станції вже 85 років. Коли обстежимо деталізовано всі наші споруди – запросимо експертів, зберемо всю інформацію, що робили інші країни (Америка, Канада, Швейцарія), котрі мають гідроспоруди, яким понад 100 років. Наприклад, в атомній енергетиці є продовження роботи блоків на 20 років. Але там уже прописаний регламент, як це все робиться. В Україні ГЕС ще не виходила з експлуатації. Тобто ми визначимося, на скільки років можна продовжити. Якщо не можна – то будується ще одна ГЕС, а ця консервується.**

UAenergy.org, 13.06.2018

Реформи у сферах енергетики та довкілля сповільнюються – експерти

Україна сповільнила темпи імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом у сферах енергетики та довкілля. Серед основних причин – низька якість та швидкість підготовки відповідних нормативно-правових актів у секторі відновлювальних джерел енергії, енергофактивності, соціальних питань тощо.

«Це важкий період. Але ми знаходимося на тій межі, коли не робити реформи просто неможливо. Ми вимушені робити реформи у складний час, у несприятливих умовах, за великої дезінформаційної роботи. Ось з цим і громадськості, і журналістам, і урядовцям потрібно боротися і рухатися вперед», – наголосила незалежний експерт **Світлана Голікова** під час дискусії в Українському кризовому медіа-центрі.

«Комісія (НКРЕКП) запрацювала. Велике питання зараз – анбандлінг обленерго. Сподіваємося на те, що зараз почнеться прискорення, тому що всі інституції та установи працюють. Тому говорити про те, що хтось не прийшов, хтось не прийняв – вже не можна», – пояснила Світлана Голікова.

Серед головних проблем газового ринку – відсутність чіткої моделі вирівнювання цін на газ для населення. «Надії покладаються і на новий склад НКРЕКП, який має врегулювати питання тарифів на розподіл газу та створити ще більш сприятливе регуляторне поле для біржової торгівлі газом», – зауважив **Роман Ніцович**, керівник проектів та програм DiXi Group.

Експерти відмітили проблеми і у секторі відновлювальних джерел енергії та довкілля.

Спостерігаються порушення і у секторі енергоефективності та соціальних питань. Досі не прийняті підзаконні акти до Закону «Про енергетичну ефективність будівель». Окрім цього, гроші, які виділені цього року на програму теплих кредитів, вже використані на 50%. «Зважаючи на той факт, що у цьому році фінансування розпочалося лише наприкінці квітня, то майже за 1,5 місяці більша частина коштів була вичерпана. Для прикладу, у ОСББ залишилося тільки 23% обсягу фінансування при тому, що цього року їм було виділено найбільше коштів за всі роки – близько 200 мільйонів гривень», – підкреслила **Юлія Чеберяк**, експерт Громадянської мережі ОПОРА.

Обозреватель, 13.06.2018

РАВ-тарифы в Украине: стало известно, почему будем платить больше

В ближайшее время в Украине могут существенно измениться тарифы на электроэнергию для населения. Об этом заявил эксперт по вопросам энергетики **Геннадий Рябцев**, отметив, что **на сегодняшний день предпосылок для снижения тарифа нет.**

"Если говорить о тарифах на электроэнергию, то я не вижу никаких оснований для снижения. Скорее наоборот, произойдет рост соответствующих тарифов, так как около 80% сетей морально и физически устарели", - отметил эксперт. "Активы стареют, а действующий тариф не в состоянии компенсировать затраты компании на восстановление сетей. К сожалению, даже нынешнее подорожание, которое недавно имело место в отношении промышленных предприятий, не позволяет полностью компенсировать затраты", - сказал эксперт.

"Необходимо привлечение средств инвесторов, но далеко не все облэнерго знают, каким образом привлекать эти средства и далеко не все в состоянии эти средства активно обрабатывать. К сожалению, без введения РАВ-регулирующего выйти из этой ситуации, как мне кажется, будет невозможно", - отметил эксперт.

Додаткова інформація на цю тему – ГолосУа, 02.06.2018 «Внедрение РАВ-тарифов приведет к росту цен на электричество – эксперт», Екатерина Красовская. Об этом сообщил эксперт по вопросам энергетики **Геннадий Рябцев.**

«Внедрение РАВ-тарифов приведет к росту цен на электричество для украинцев. Так как любые изменения в энергетической отрасли приводят к повышению тарифов. Если поставщики говорят, что внедрение РАВ-тарифов не повлечет за собой увеличение стоимости электроэнергии, то это говорит о не правильных расчетах или откровенном манипулировании общественным мнением», - сказал Г. Рябцев. Он уточнил, что если не привлекать инвестиции в украинскую электроэнергетику, то в

стране через несколько лет может произойти массовый выход из строя линий электропередач и трансформаторных подстанций. Они не обновляются с советских времен.

«Пока методика внедрения RAB-тарифов не разработана. Насколько повысятся цены на электричество будет зависеть от ставки, которая будет утверждена. При размере ставки на старые и новые активы в 12,5% годовых, при учетной ставке НБУ в 17% и при внутренних облигациях, которые являются примерно такими же, очень сложно понять, кто будет инвестировать в энергетические объекты в Украине. Если не будет инвестиций, то Украина вообще рискует стать без электроэнергетики», - резюмировал Г. Рябцев.

Напомним, стимулирующее тарифообразование на электроэнергию заработает при условии деполитизации вопроса и конкуренции.

УНИАН, Обозреватель, Деловая столица (Сайт издания), ГлавКом, 04.06.2018 **«После внедрения RAB тарифы на электроэнергию в Украине останутся самыми низкими в Европе - аудит Энергосообщества»**. Выход из текущей ситуации – внедрение RAB-регулирувания.

В Энергосообществе отмечают, что переход на стимулирующее тарифообразование отразится на стоимости электроэнергии, однако тарифы для бытовых и небытовых потребителей останутся самыми низкими в Европе. «Тариф будет по-прежнему ниже, чем в любом государстве-члене ЕС. Вопросы конкурентоспособности украинской промышленности должны быть рассмотрены Правительством отдельно. При необходимости, должно быть принято решение о государственной помощи».

По мнению европейских экспертов, существующая система «затраты плюс» не создает стимулов для привлечения инвестиций в основные средства или для повышения эффективности затрат. Напротив, он стимулирует компанию к увеличению операционных расходов.

«Руководящим принципом для каждой тарифной методологии является обеспечение того, чтобы тарифы были не дискриминационными, справедливо рассматривали законные интересы инвесторов и пользователей сети и отражали экономически обоснованные издержки», - говорится в аудите Энергосообщества ЕС.

Энергореформа, Терминал (сайт издания), 14.06.2018

Гендиректор ДТЭК Сети Иван Гелюх выбран сопредседателем координационной группы операторов распределительных сетей Энергосообщества

Генеральный директор ДТЭК Сети **Иван Гелюх** выбран сопредседателем координационной группы операторов распределительных сетей электроэнергетики Европейского энергетического сообщества (Co-chairperson of ECDSO-E of the Energy Community) в рамках 23-го энергетического форума Европейского энергетического сообщества, который состоялся 6 июня в Афинах.

«Сегодня все дистрибуционные компании в Украине находятся на этапе трансформации. ДТЭК первым системно изменяет бизнес в соответствии с требованиями нового закона Украины «О рынке электроэнергии», преобразовывает облэнерго в современные компании по поставке и распределению электроэнергии. Потому нам критически важно знать опыт стран, входящих в Энергосообщество. Тема улучшения электроснабжения сейчас актуальна для всей Европы, она ставит перед компаниями множество новых вызовов, как например, развитие умных сетей

и работа с просьюмерами. Работа в координационной группе операторов распределительных сетей электроэнергетики позволит ДТЭК получить ценные знания и опыт, реформировать собственную энергетическую инфраструктуру и способствовать изменениям на национальном уровне», – отметил Иван Гелюх.

По его мнению, взаимодействие ДТЭК с Европейским энергосообществом также поможет компании сформировать наиболее эффективные решения и сервисы для клиентов компании.

Кроме того, считает Иван Гелюх, участие ДТЭК Сети в работе координационной группы международной электроэнергетической ассоциации позволит компании перенять лучшие практики европейских стран и привлечь международную экспертизу в процессе создания нового рынка электроэнергии в Украине.

Европейское энергетическое сообщество (The Energy Community) – это объединение между Европейским союзом и рядом стран, подписавших Энергетическую хартию. Хартия создавалась как механизм сотрудничества между Западной и Восточной Европой по энергетическим вопросам, ее подписала 51 страна Европы и Азии. Стороны, подписавшие документ, обязуются стремиться к созданию более широкого европейского энергетического рынка и повышению эффективности функционирования глобального энергетического рынка совместными или скоординированными действиями в соответствии с Хартией. **Украина вошла в Европейское энергетическое сообщество 24 сентября 2010 год.**

Дело (Сайт издания), Зеркало недели, УНИАН, Интерфакс-Украина, 14.06.2018

"Киевтеплоэнерго" получила лицензии на управление киевскими ТЭЦ

Город сможет полностью взять под управление энергокомплекс столицы

КП "Киевтеплоэнерго" получило лицензии на производство электроэнергии и тепла на городских ТЭЦ-5 и ТЭЦ-6. Лицензия действительна с 1 августа 2018 года, когда у города закончится договор с "Киевэнерго".

Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), выдала соответствующую лицензию коммунальному предприятию 14 июня 2018 года. Что касается завода "Энергия", который также производит тепло для города, городской совет должен принять решение об использовании земельного участка, на котором он расположен. После чего, пакет документов подадут в НКРЭКУ.

"Киевтеплоэнерго" уже перебрало управление над теплосетями Киева и 1 августа 2018 года должно заняться управлением ТЭЦ и заводом "Энергия", поскольку договор Киевской городской государственной администрации (КГГА) с "Киевэнерго" заключен только до этой даты. Если КП не получит лицензии, городу придется либо в очередной раз продлевать договор с компанией Рината Ахметова, либо останавливать ТЭЦ.

Киевсовет хочет отказаться от почти 5 млрд грн долгов "Киевэнерго" перед "НАК "Нафтогаз Украины". В "Нафтогазе" обращают внимание на то, что вместе с передачей теплогенерирующего оборудования от "Киевэнерго" к "Киевтеплоэнерго" должны передаваться и долги за газ.

Додаткова інформація про стан ДТЕК – Бизнес.Цензор.Нет, 31.05.2018 «Квартальная прибыль ДТЭК Ахметова превысила 4 миллиарда». "ДТЭК Энерго" закончило первый квартал 2018 года с чистой прибылью **4,34 млрд грн**, тогда как за аналогичный период прошлого года был получен чистый убыток в

размере 5,42 млрд грн. Об этом говорится в квартальном отчете компании.

Кроме того, в компании указывают, что улучшение показателя связано со стабилизацией гривни.

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 15.06.2018

Повноваження зі встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги передадуть місцевій владі

Лариса Гончаренко

Про це заявив віце-прем'єр-міністр – міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ **Геннадій Зубко** в ефірі «5 каналу». При цьому посадовець наголосив, що органи місцевого самоврядування зобов'язані звітувати перед громадою, чому встановлено саме такі тарифи.

На думку Геннадія Зубка, цей крок, в умовах реформи децентралізації, збільшить відповідальність місцевої влади перед мешканцями, зробить пріоритетним питання модернізації комунальних підприємств та зношеної до критичного стану інфраструктури. А це своєю чергою підвищить якість тепло- і водопостачання.

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Интерфакс-Украина, 29.05.2018

РФ и Украина в ближайшее время подпишут контракт на 2018 г. по поставкам уранового сырья – глава МЦОУ

Россия и Украина в ближайшее время подпишут контракт на 2018 год по поставкам уранового сырья из Украины в РФ, сообщил в интервью генеральный директор АО "Международный центр по обогащению урана" (МЦОУ) **Глеб Ефремов**.

Украина обогащает свой урановый концентрат на мощностях МЦОУ, участником которого является. Ежегодно страна в рамках проекта поставляет около 80 тонн уранового концентрата.

"В прошлом году, в рамках нового соглашения мы исполнили контракт 2017 года, - напомнил он. - Сейчас будет контракт на 2018 год. Сейчас мы ждем от Украины его подписания, с нашей стороны подписанный контракт на текущий год уже направлен украинской стороне".

Физическая поставка материала ожидается в III-IV кварталах 2018 года, добавил Г. Ефремов.

УНИАН, Укринформ, Терминал, 30.05.2018

Президенты Энергоатома и Westinghouse обсудили состояние внедрения американского ядерного топлива на украинских АЭС

На Запорожской АЭС состоялось очередное заседание оперативного штаба по внедрению модернизированного ядерного топлива производства компании Westinghouse (ТВС-WR) на энергоблоках АЭС Украины.

В работе оперативного штаба приняли участие представители Westinghouse Electric (Asia) S.A. во главе с президентом — исполнительным директором **Хосе Эметерио Гутьерресом**, представители Государственной инспекции ядерного регулирования Украины (ГИЯРУ), Министерства энергетики и угольной промышленности Украины, НАЭК «Энергоатом», Государственного научно-

технического центра по ядерной и радиационной безопасности (ГНТЦ ЯРБ) и Верховной Рады Украины.

Предполагается, что в 2019-2021 гг активные зоны первого, третьего, четвертого и пятого энергоблоков Запорожской АЭС будут полностью сформированы из «американского» ядерного топлива. Эксплуатацию второго и шестого энергоблоков ЗАЭС в настоящее время планируется продолжать с использованием только «российского» ядерного топлива.

УНІАН, 31.05.2018

Нерозділений оптимізм інвестора

Із інтерв'ю президента компанії Holtec International доктора Кріса Сінгха

Антон Лосєв

Американський інвестор хвалить Україну за реформи та випромінює оптимізм щодо майбутнього нашої країни, разом з тим на практиці все виявляється не так гладко, а держава не поспішає дбати про свою інвестиційну привабливість.

25 травня відбулось засідання Національної інвестиційної ради під головуванням Президента України **Петра Порошенка**. На заході були присутні представники провідних світових компаній та фінансових установ. Одним з головних завдань Ради, започаткованої два роки тому, декларується напрацювання пропозицій щодо стратегічних напрямів розвитку інвестиційного потенціалу України. У цьому контексті унікальним є досвід американської компанії Holtec International та безпосередньо її президента доктора **Кріса Сінгха**. Пан Сінгх, якого також було запрошено на засідання Інвестиційної ради, протягом останніх 15 років попрацював з усіма українськими урядами, просуваючи спільний з НАЕК «Енергоатом» проект будівництва в Україні Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива з українських АЕС.

Таких вимог до безпеки ядерних об'єктів, як в Україні, не існує ніде у світі

«Сховище, яке ми будемо разом з Енергоатомом у Чорнобильській зоні відчуження, є одним з найбільш захищених ядерних об'єктів в Україні – наша технологія виключає витік радіації, або завдання будь якої іншої шкоди навколишньому середовищу та безпеці людей. У випадку надзвичайних природних явищ, або навіть терористичного акту, Сховище має захист, якого не існує у типових індустріальних ядерних об'єктів. Я вас не просто запевняю, а гарантую безпечність цього об'єкта», – підкреслив доктор Сінгх.

Тут варто пригадати, що ще у жовтні 2015 року президент Енергоатома **Юрій Недашковський**, генеральний директор ПАТ «Турбоатом» **Віктор Суботін** та доктор **Кріс Сінгх** підписали Меморандум про взаєморозуміння між компаніями. **Меморандум передбачає передачу Турбоатому технології Holtec з виробництва контейнерів для зберігання відпрацьованого ядерного палива системи HI-STORM**. В документі зазначено, що можлива вартість послуг Турбоатома для компанії Holtec, може досягти 200 млн дол. протягом наступних десяти років, включаючи близько 60 млн дол. вартості обладнання для проекту ЦСВЯП. У 2016 році фахівці Holtec провели на Турбоатомі технічний аудит щодо готовності до участі у будівництві ЦСВЯП.

Доктор Сінгх вважає, що скептичні настрої по відношенню до атомної генерації в країні, яка пережила аварію на ЧАЕС, цілком зрозумілі. Водночас, він переконаний, що українські атомники та національний регулятор

(Держатомрегулювання України) засвоїли уроки Чорнобиля, про що, зокрема, свідчать українські вимоги до безпеки ядерних установок.

Компанія Holtec є одним зі світових лідерів у розробці малих модульних ядерних реакторів.

Отже, інноваційні технології виробництва екологічно чистої електроенергії та керування маневровими потужностями є одними з основних напрямків, що активно вивчаються в світі. В цьому відношенні модульні реактори малої потужності (SMR) можуть відігравати важливу роль в енергосистемі України.

Саме тому наведемо думку щодо малих модульних реакторів президента НАЕК "Енергоатом" **Юрія Недашковського**, яку він озвучував під час минулорічного візиту у США: **«Президент Holtec International Кріс Сінгх зробив Україні дуже цікаву пропозицію – створити в нашій країні хаб з розповсюдження в Європу, Азію і Африку малих модульних реакторів з локалізацією виробництва і дуже великої кількості обладнання на українських підприємствах. Йдеться про реактори SMR-160, і до цієї справи вже залучене українське виробництво "Турбоатом", яке має у своїй лінійці турбіни, що підходять для цього проекту. Є також можливість залучити інші українські підприємства».**

«Ці реактори мають підвищений рівень безпеки за рахунок того, що на них застосовується пасивні системи безпеки, тобто, без насосного обладнання, арматурного і багато чого іншого, що вимагає зовнішнього електроспоживання», – пояснив глава українського підприємства. Крім того, реактори проекту SMR-160 маневрені, достатньо дешеві порівняно з реакторами високої потужності, можуть споруджуватися на невеликих площах та не потребують підведення потужних ліній електропередач. **Початок процесу ліцензування SMR-160 очікується у 2018 році, а старт активної фази будівництва – приблизно в 2023 році. Ми вважаємо, що для України цей проект дуже цікавий і перспективний»,** – підкреслив президент Енергоатома.

«Я переконаний, що ваша країна заслуговує право бути лідером у розробці та впровадженні технології виробництва обладнання для малих модульних реакторів. Україна також має усі передумови для того щоб стати експортером цих технологій до інших країн, у вас є чудова наукова та виробнича бази, прекрасні фахівці, які мають успішний досвід керування атомними станціями протягом десятків років», - наголосив доктор Сінгх.

Здавалося б прекрасна історія для потенційного інвестора, але ж в нас завжди знайдеться неочікуваний варіант, як «покращити» інвестиційну привабливість державної компанії. У новій законодавчій ініціативі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, пропонується в ході реформування енергетичного сектору та розвантаження ДП «Енергоринок» списати заборгованість державних вугільних підприємств перед енергоринок з... Енергоатома. У законопроекті №8253 (нагадаємо, ним Енергоатом визначається як єдине підприємство, з котрого списується дебіторська заборгованість) нерозкритою залишається тема кредиторських зобов'язань атомного оператора. Більш того, прикінцевими положеннями на час дії процедури погашення заборгованості припиняється дія мораторію на банкрутство. До яких наслідків це може призвести в Енергоатомі добре пам'ятають, коли Компанія понад півроку жила з арештованими рахунками.

І хоча це наразі лише законопроект, переважна більшість спостерігачів

переконані, що його ухвалення не змусить на себе чекати, адже він задовольняє інтереси усіх зацікавлених сторін, окрім атомників та звісно потенційних інвесторів, які досі вірять у перспективи нашої ядерно-енергетичної галузі та України загалом.

УНИАН, Энергореформа, Державна інспекція ядерного регулювання України, 01.06.18

Госатомрегулювання выдало «Энергоатому» разрешение на ввод в эксплуатацию комплекса по переработке радиоактивных отходов на РАЭС

Государственная инспекция ядерного регулирования выдала Национальной атомной энергогенерирующей компании «Энергоатом» разрешение на ввод в эксплуатацию комплекса по переработке радиоактивных отходов на Ривненской АЭС, сообщает пресс-служба регулятора.

Согласно сообщению, решение о выдаче отдельного разрешения было принято на основании положительных результатов государственной экспертизы, документов, обосновывающих безопасность внедрения заявленного вида деятельности и инспекционного обследования, проведенного комиссией.

В декабре 2017 года Ривненская АЭС начала «холодные» испытания Комплекса по переработке радиоактивных отходов.

В апреле 2017 года Кабмин утвердил проекты таких же комплексов для других станций компании "Энергоатом" - Запорожской и Хмельницкой АЭС. Стоимость строительства комплекса на Запорожской АЭС составляет 662,1 млн грн, а на Хмельницкой – 1,164 млрд грн. Введение в опытную эксплуатацию комплекса на ЗАЭС запланировано на этот год, а на ХАЭС – на 2021 год.

Данные комплексы будут иметь установки по извлечению радиоактивных отходов, установки по сортировке и дезактивации соответствующих материалов, а также установки по измерению активности, прессованию, фрагментации и сжиганию.

Міненерговугілля, 04.06.2018

Реалізація проекту підготовки фахівців із фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів сприяє зміцненню енергетичної безпеки

У Міненерговугілля проведено зустріч з представниками Міністерства енергетики США та Сандійської національної лабораторії з метою планування подальшої співпраці з реалізації проекту **«Розробка Програми розвитку людських ресурсів України з фізичної ядерної безпеки та оцінки захищеності»**. Зустріч з метою обговорення поточних завдань реалізації проекту провела заступник директора Департаменту – начальник відділу забезпечення міжнародних режимів безпеки та законодавчих ініціатив **Світлана Кульчицька** за участю представників НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського».

Ініціатива Міністерства щодо започаткування в Київському технічному університеті України «КПІ ім. І. Сікорського» такої спеціалізації здійснюється в рамках перезапуску підготовки фахівців за спеціальністю «Фізичний захист, облік та контроль ядерних матеріалів», яка до 2014 року здійснювалась Севастопольським національним університетом ядерної енергії та промисловості (АР Крим).

Американські колеги відзначили значний обсяг виконаних робіт за першим та другим етапами проекту.

Сторони обговорили часові рамки впровадження проекту, поточні завдання, питання щодо надання американській стороні необхідної інформації про особливості українського національного законодавства з питань ядерної енергетики

та досягнення кінцевої мети проекту.

«Ми сподіваємося на поглиблення співпраці в рамках розвитку людського потенціалу в майбутньому», - підсумувала Світлана Кульчицька.

Українські Новини, 05.06.2018

"Енергоатом" розглядає можливість будівництва четвертого енергоблоку ЮУАЕС до 2033

НАЕК "Енергоатом" розглядає можливість будівництва енергоблоку №4 Южно-Української атомної електростанції (ЮУАЕС, Южноукраїнськ, Миколаївська область) до 2033 року, повідомлення на сайті ЮУАЕС.

"У рамках типової дорожньої карти розроблено й підписану дорожню карту будівництва четвертого енергоблоку Южно-Української АЕС. Тут розписані абсолютно всі роботи, які нам з Южно-Українською станцією необхідно виконати, у тому числі на першому етапі, щоб отримати вихідні дані для вибору реакторної установки", - заявила директор дирекції з інвестицій і перспективного розвитку "Енергоатома" **Тетяна Амосова**.

Т. Амосова додала, що якщо в 2018 році починаються підготовчі роботи, уже до 2033 року буде новий працюючий енергоблок.

Енергетика та ринок, 03.06.2018

Попередня місія експертів МАГАТЕ в рамках місії SALTO пройшла на Южно-Українській АЕС

З 17 по 25 квітня на Южно-Українській АЕС проходила пре-місія експертів Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) в рамках місії SALTO. Експертний огляд SALTO - комплексний огляд безпеки, який безпосередньо стосується стратегії та ключових елементів безпечної довгострокової експлуатації атомних електростанцій. Оцінка програм та результатів здійснюється на основі стандартів безпеки МАГАТЕ та інших керівних документів. Перша в Україні така місія перевіряла енергоблок №3 у контексті продовження строку його експлуатації.

Команда SALTO, до складу якої ввійшли експерти з Австрії, Чехії, Болгарії, Аргентини, Індії та Великобританії, а також спостерігачі - фахівці з Аргентини, Швеції, Китаю та Південної Африки, розглянула шість напрямків діяльності АЕС: організація та функції, управління модифікаціями; аналіз та вибір елементів для продовження строку експлуатації, програми продовження строку експлуатації; управління старінням механічних компонентів; управління старінням компонентів систем контролю та управління; управління старінням будівель і споруд; управління людськими ресурсами та знаннями.

За підсумками роботи експерти МАГАТЕ передали керівництву ЮУАЕС і представнику ДІЯРУ проект звіту. Фінальний документ буде надано в червні.

Атомпрофспілка, 05.06.2018

Атомпрофспілка: Є підтримка Міністра на зустрічі "без протоколу"

5 червня 2018 року відбулася зустріч Голови Атомпрофспілки **Валерія Матова** та Голови ППО НАЕК «Енергоатом» **Олексія Лича** з Міністром енергетики та вугільної промисловості України **Ігорем Насаликом**.

У розмові очільники Атомпрофспілки зосередилися на критичних питаннях, спричинених необґрунтовано заниженим тарифом на електроенергію, вироблену

атомниками.

Зустріч профспілковцями було ініційовано аби заручитися підтримкою Міністра енерговугілля у вирішенні тарифного питання. І її було отримано.

Валерій Матов повідомив, що Міністр також вважає ситуацію «парадоксальною, коли тариф для атомників нижче ніж у гідроенергетиків». І що «основний тариф має бути для атомників. Усе інше – у регулюючому режимі». За проведеним ним аналізом, Міністр вважає доцільним підвищення тарифу на електроенергію, вироблену АЕС, у 2, 5 разу. Тоді, відповідно, відбудеться значне підвищення заробітної плати для атомників, як складової тарифу. На сьогодні ж ситуація така, що некваліфікований робітник (наприклад, у Києві) отримує зарплатню у середньому 10 тис. гривень. Відповідний працівник на атомній електростанції, потенційно небезпечному об'єкті – близько 8 тис. грн.

Щодо прийнятого Пленумом ЦК Атомпрофспілки рішення про початок колективних дій (у разі не вирішення питання) до середини червня, Міністр зауважив, що «переговорний процес є більш ефективним у плані вироблення спільної позиції».

І пообіцяв підтримку в таких діях Атомпрофспілки. Передусім, це організація зустрічі з Віце-прем'єр-міністром України з питань енергетики **Володимиром Кістіоном** і напрацювання відповідних документів для звернення до регулюючого органу (НКРЕКП). Міністр запевнив, що буде підготовлено відповідну позицію і від міністерства.

Державна інспекція ядерного регулювання України, 06.06.2018

Як Україна захищала Шосту Національну доповідь про виконання зобов'язань щодо поводження з ВЯП та РАВ

Із інтерв'ю Григорія Івановича Плачкова, голови Державної інспекції ядерного регулювання України, очільника української делегації у Відні

З 21 травня по 1 червня 2018 року у столиці Австрії Відні проходила Шоста нарада з розгляду виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим ядерним паливом (ВЯП) та радіоактивними відходами (РАВ). У рамках заходу 23 травня українська делегація презентувала Національну доповідь про виконання Україною зобов'язань за Об'єднаною конвенцією.

– Як очільник української делегації частину Доповіді презентував я, іншу частину – заступник очільника делегації, начальник Управління безпеки поводження з РАВ Держатомрегулювання **Наталія Рибалка**.

Передісторія така: згідно усталеної процедури Держатомрегулювання із залученням фахівців низки вітчизняних галузевих організацій підготували Національну доповідь України. У жовтні 2017 року її було розміщено на спеціальній закритій сторінці МАГАТЕ для попереднього розгляду договірними Сторонами Об'єднаної конвенції.

За результатами розгляду – Україна отримала 82 запитання від договірних Сторін. На всі запитання були надані вичерпні відповіді й розміщені на веб-сторінці Об'єднаної конвенції.

Презентація України містила підсумкову інформацію щодо виконання державою передбачених Об'єднаною конвенцією зобов'язань за трирічний період, що минув після П'ятої наради.

Цікавилися також позицією України щодо спорудження вітчизняного геологічного сховища; проведенням Комплексної оцінки об'єктів на території зони

відчуження та планами подальшого використання даних територій.

Задавали питання й про те, чи готова в Україні інфраструктура для прийому на зберігання РАВ після переробки ВЯП у Російській Федерації.

– Перш за все основні виклики постають перед Україною, це створення об'єктів, призначених для поводження з ВЯП та РАВ у Чорнобильській зоні відчуження та на майданчику Чорнобильської АЕС. Мова йде, про будівництво та введення в експлуатацію ЦСВЯП; про спорудження та подальшу експлуатацію сховища для довгострокового зберігання осклованих радіоактивних відходів, що повертатимуться після переробки з Російської Федерації. Не менш вагомими викликами: проектування та будівництво об'єкта з переробки РАВ на комплексі «Вектор», а також інших об'єктів, призначених для поводження з РАВ ЧАЕС.

Крім того, важливим питанням лишається законодавче закріплення особливого статусу зони спеціального промислового використання на території зони відчуження...

Сайт РАЕС, Голос України (сайт издания), 08.06.2018

Безпечність та надійність РАЕС підтвердили міжнародні експерти Ядерного страхового пулу

5-7 червня на Рівненській АЕС відбулась міжнародна страхова інспекція за участю фахівців Ядерного страхового пулу (ЯСП) Великобританії, Китаю та України.

Рівненська АЕС приймає представників страхового пулу вже вчетверте. Попередні візити на РАЕС були в 2004, 2008 та 2013 роках. Групу експертів у складі **Майкла Піча** (Британський ЯСП), **Ан Дзиньтао** (Китайський ЯСП), **Артема Захарова** (Український ЯСП) та генерального директора Українського ЯСП **Олександра Бабенка** очолила **Валері Мартел** з Британського ЯСП. Подібні інспекції відбуваються один раз на 4-5 років. Їхньою метою є виявлення страхових ядерних ризиків, що впливають на безпеку АЕС та надання страховим компаніям повної картини про роботу АЕС, рівень кваліфікації її працівників та оцінку усіх можливих ризиків.

За словами генерального директора Ядерного страхового пулу України **Олександра Бабенка**, дана перевірка здійснена з метою виявлення областей для покращення та пропозицій, що мають рекомендаційний характер. «Це свого роду свіжий погляд на роботу електростанції. З власного досвіду знаю, що атомні станції України мають високий рівень безпеки та висококваліфікований персонал».

Експерти ЯСП відзначили високий рівень культури ядерної безпеки на Рівненській АЕС, оснащення та підготовку персоналу 2-го Державного пожежно-рятувального загону з охорони РАЕС, системи протиаварійного захисту. Окремо було відзначено автоматичну трьохканальну систему безпеки на енергоблоках РАЕС, високий рівень контролю випробувань корпусу реактора, радіаційний контроль теплоносія першого контуру, систем вентиляцій, вимірювання потужності дози гама-випромінювання в гермооб'ємі, активності газоаерозольних викидів у вентиляційну трубу, контроль об'ємної активності інертних радіаційних газів у гермооб'ємі в умовах аварії.

Впродовж тижня фахівці Ядерного страхового пулу сформулюють звіт перевірки, на основі якого розроблятиметься план дій та, за необхідністю, рекомендації щодо його реалізації. Повний звіт буде підготовлено впродовж трьох місяців.

На РАЕС завершила роботу комісія Держатомрегулювання України

На майданчику РАЕС завершила роботу комісія Держатомрегулювання з проведення інспекційного обстеження енергоблоку №3 щодо перевірки його готовності здійснювати діяльність під час довгострокової експлуатації.

У комісії, окрім представників Держатомрегулювання України, взяли участь фахівці Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ), Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Національної гвардії України та Державної екологічної інспекції у Рівненській області. Також були залучені спеціалісти НАЕК «Енергоатом».

Під час заключної наради Результати обстеження показали, що усі заплановані роботи в рамках ПТЕ енергоблоку №3 виконуються на високому рівні, переважна їх більшість наразі виконана.

Як зауважив голова комісії, державний інспектор Держатомрегулювання **Валерій Бугай**, інспекційне обстеження не являється фінальним етапом прийняття рішення щодо продовження терміну експлуатації енергоблоку №3. Остаточне рішення буде прийнято на засіданні Колегії Держатомрегулювання України, якому передуватимуть громадські обговорення підсумків даного інспекційного обстеження і Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку №3...

Додаткова інформація на цю тему – Енергоатом, Сайт Кабінета Міністрів України, 12.06.2018 **«3 липня відбудеться громадське обговорення щодо продовження експлуатації енергоблоку №3 Рівненської АЕС»**. З метою залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади Державна інспекція ядерного регулювання України з 12 червня по 12 липня 2018р. проводить публічне громадське обговорення питання про можливість продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку №3 РАЕС.

УНИАН, 11.06.2018

Для проведення корпоратизації «Енергоатома»**необходимы законодательные изменения – глава компании**

Корпоратизація Національної атомної енергетической компанії «Енергоатом», которая предполагает создание независимого наблюдательного совета и переход от госпредприятия к акционерному обществу, требует внесения изменений в действующее законодательство. Об этом журналистам сообщил президент «Енергоатома» **Юрий Недашковский**.

«Процесс корпоратизации завис между первым и вторым этапом. Первый этап – это анализ законодательной базы. Советники Европейского банка (ЕБРР) нашли целый ряд законодательных сложностей, в которые нужно вносить изменения. Нужно вносить изменения в закон «Об использовании ядерной энергии и радиационной безопасности», в котором говорится, что все ядерные материалы – это государственная собственность. Пока мы унитарное госпредприятие это не создает для нас проблем... там много коллизий, но это не мешает работать эксплуатирующей организации, однако, как только мы становимся акционерным обществом и не вносим соответствующие изменения, мы лишаемся права выработывать электроэнергию из этих материалов», - сказал Недашковский.

Также он сообщил, что изменения необходимо внести и в порядок

формування уставного фонду.

«Второе изменение необходимо внести в порядок формирования уставного фонда. Если бы мы по сегодняшнему законодательству сформировали уставной фонд у нас бы получилось минус 20 миллиардов..., то есть нужно вносить изменение, чтобы разрешить в уставной фонд включать все имущество, а у нас это запрещено», - отметил он.

«Мы хотим корпоратизации компании, но в разумном понимании корпоратизации. Мы не хотим корпоратизацию, в результате которой мы не сможем использовать ядерное топливо, и мы не хотим корпоратизацию, в результате которой мы потеряем любую инвестиционную привлекательность. Сейчас у нас основных фондов более 160 миллиардов, а в результате корпоратизации станет минус 20 миллиардов», - резюмировал глава компании.

Українські Новини, 11.06.2018

«Енергоатом» констатує якісну експлуатацію палива Westinghouse

НАЕК "Енергоатом" констатує якісну експлуатацію Westinghouse Electric (США). Про це журналістам в Славутичі повідомив директор відокремленого підрозділу "Атомремонтсервісу", що входить в "Енергоатом", **Віталій Шикун**.

"Відверто скажу: жодного негативного чинника щодо погіршення палива на сьогодні немає. Це не прихована інформація. Жодна збірка не відхилялася від заводських параметрів... вона придатна. Немає передумов вважати, що з паливом Westinghouse щось не так. Таких фактів немає", - заявив він.

Шикун додав, що "Енергоатом" має сертифікат від Westinghouse на використання стенду для щорічної перевірки тепловиділяючих збірок (ТВЗ). З його слів, цей стенд дає змогу за потреби витягти з ТВЗ один тепловиділяючий елемент (ТВЕЛ) і замінювати його цирконієвою трубкою, що дасть змогу надалі експлуатувати цю ТВЗ.

Також Шикун уточнив, що наразі паливо компанії Westinghouse перебуває в дослідній експлуатації.

За даними ДІЯРУ, за час експлуатації тепловиділяючих збірок виробництва Westinghouse Electric (ТВС-WR) протягом 2015-2017 років передумов для порушення умов безпечної експлуатації енергоблоків не виявлено. У період з 2014 по 2017 рік на АЕС України було поставлено 13 партій ядерного палива виробництва компанії Westinghouse Electric (США).

НАЕК "Енергоатом" планує поставити на атомні електростанції України 6 партій ядерного палива виробництва Westinghouse Electric в 2018 році.

В кінці січня НАЕК "Енергоатом" підписала контракт з Westinghouse Electric про постачання ядерного палива до 2025 року.

Інформація на цю тему – УНІАН, 11.06.2018 «Енергоатом» рассматривает возможность расширения использования ядерного топлива Westinghouse на энергоблоках АЭС мощностью 440 МВт».

Енергоатом, Сайт ЗАЕС, Енергореформа, 12.06.2018

Енергоблок №5 Запорізької АЕС

готується до продовження терміну експлуатації

27 травня 2020 року закінчиться проектний термін експлуатації енергоблока №5 ЗАЕС і блоку належить пройти процедуру продовження терміну експлуатації,

тому в поточному році ремонтна кампанія на блоці дещо відрізняється від попередніх.

«У рамках заходів з продовження терміну експлуатації очікуються великі обсяги капітальних ремонтів. Стосовно продовження ресурсу будуть виконані роботи, пов'язані з підігрівачем високого тиску, конденсатозбірником, сепараторами-пароперегрівачами і ін. Для того щоб пройти процедуру продовження терміну експлуатації, необхідно виконати певний обсяг експлуатаційного контролю різних деталей обладнання: однієї тільки арматури - 16 одиниць, 9 схем трубопроводів, що відносяться до системи важливої для безпеки. До цього варто додати ще 35 схем обладнання, яке підпадає під продовження ресурсу», - розповів начальник служби з ремонту обладнання турбінного відділення **Павло Шкедов**.

До першочергових завдань, які визначені в «Енергетичній стратегії України на період до 2035 року», відноситься технічно обґрунтоване, економічно доцільне продовження терміну експлуатації енергоблоків АЕС при дотриманні вимог національних норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки і рекомендацій МАГАТЕ.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 263-р схвалено «Комплексну програму робіт з продовження терміну експлуатації діючих енергоблоків атомних електростанцій»...

Державна інспекція ядерного регулювання України, 12.06.2018

У Держатомрегулювання відбулася низка зустрічей за проектом співробітництва з Європейською Комісією

11 червня 2018 року у Державній інспекції ядерного регулювання України під керівництвом Голови Держатомрегулювання **Григорія Плачкова** відбулася низка зустрічей за проектом співробітництва з Європейською Комісією «Надання підтримки українському регулюючому органу». У рамках заходу обговорились усі три компоненти за проектом.

«Основне завдання Компоненту А – надання технічної підтримки Державній інспекції ядерного регулювання України з питань безпеки поведінки з радіоактивними відходами (РАВ)», – повідомив начальник відділу зняття з експлуатації ДНТЦ ЯРБ **Сергій Кондратьєв**...

Про результати реалізації Компоненту В розповів науковий співробітник ДНТЦ ЯРБ **Олександр Кухоцький**. Основна мета Компоненту – надання підтримки вітчизняному ядерному регулятору у ліцензуванні нової дослідницької ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів»...

Основним завданням Компоненту С було ознайомлення фахівців Держатомрегулювання з практикою ЄС щодо здійснення державного нагляду за системою управління діяльністю й людським фактором. Зі свого боку експерти ЄС мали представити низку рекомендацій щодо вдосконалення регулюючої діяльності в Україні за цим напрямом.

На сьогодні основна частина проекту завершена. В результаті – було підтверджено, що українська нормативна база відповідає європейській. Все ж, вдосконалення необхідне в частині: компетенції інспекторів, методичної бази для оцінки культури безпеки й аналізу людського фактору при подіях на АЕС, а також – процедури залучення експертів до проведення інспекційних перевірок.

Енергоатом, 13.06.2018

Технічна допомога Швеції та Норвегії сприятиме реалізації Енергоатомом спільного проекту з Аргонською лабораторією США

У рамках міжнародної технічної допомоги Швеції та Норвегії НАЕК «Енергоатом» уклав контракт з Шведським органом з радіаційної безпеки (SSM) та компанією Lloyd's Register Consulting – Energy AB. Контракт передбачає надання Енергоатому розрахункових кодів та ліцензій на програмне забезпечення RiskSpectrum/RiskWatcher для Запорізької АЕС (5 нових одиниць) та оновлення вже існуючих у Компанії (використовуються на ЮУАЕС та ХАЕС) ліцензій та кодів, а також надання технічної підтримки за цими кодами протягом трьох років. Зазначене програмне забезпечення є сучасним інструментом для виконання розрахунків з імовірнісного аналізу безпеки і здійснення моніторингу ризику та використовується на багатьох АЕС Європи та США. Згідно з умовами контракту заплановано провести ввідний курс щодо його використання для українських фахівців.

Фінансування за контрактом відбувалось за рахунок безоплатної допомоги урядів Норвегії та Швеції. Загальна сума контракту 2 млн 357 тис. шведських крон (що приблизно відповідає 235 тис. євро).

У ході наради щодо впровадження зазначеного програмного забезпечення на українських АЕС, віце-президент Енергоатома **Володимир Пишний** висловив подяку шведським та норвезьким фахівцям за оперативну реалізацією підготовчої частини проекту.

Віце-президент Компанії окремо наголосив, що з жовтня 2017 року Енергоатом спільно з Аргонською національною лабораторією (США) та за підтримки уряду Сполучених штатів реалізує проект «Програма оптимізації технічного обслуговування та ремонту на основі ризик-інформованого управління конфігурацією АЕС».

У свою чергу представник Шведського органу з радіаційної безпеки **Златан Делаліч** також підкреслив важливість якісної підготовки до початку безпосереднього впровадження розрахункових кодів на українських АЕС. Він також повідомив, що у липні цього року запланований візит делегації Шведського органу з радіаційної безпеки до київського офісу Енергоатома та на Хмельницьку АЕС, під час якого будуть обговорені і узгоджені напрямки подальшої співпраці між Україною та SSM. «Буду радий почути ваші пропозиції», - додав пан Делаліч.

Сайт ЮУАЕС, 13.06.2018

Вийшла друком монографія з результатами багаторічного моніторингу зони впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища

У монографії «Комплексний геоекологічний моніторинг зони впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища» викладено узагальнені дані наукових спостережень за 1998-2016 роки. Видання вийшло за редакцією доктора технічних наук, члена-кореспондента НАН України **Г. В. Лисиченка**. Це вже друга монографія з висновками вчених стосовно будівництва та експлуатації Ташлицької ГАЕС. Перша була датована 2010 роком і охоплювала 10-річний період - з 1998-го по 2008 рік. Виконавцями моніторингу є низка наукових, дослідницьких та проектних установ і організацій.

Для повноти даних моніторингу та їх узагальнення залучалися матеріали спостережень Центральної геофізичної обсерваторії Укргідромету України,

профільних підрозділів ВП «Южно-Українська АЕС», Державної установи «Науковий Центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України», Національного науково-природничого музею НАН України та Національного природного парку «Бузький Гард», а також використовувалися проектна документація та матеріали фондів звітів.

Об'єктом моніторингу є екологічна ситуація в зоні впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища, а також на прилеглих територіях, які входять до зони впливу Южно-Українського енергокомплексу. Фактично це тридцятикілометрова зона ЮУАЕС з центром на її промайданчику.

Найближчим часом монографія надійде до бібліотек та в школи Южноукраїнська і інших населених пунктів.

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 15.06.2018

**На Рівненській АЕС побувала народний депутат України Вікторія Войціцька
Вікторія Леонова, керівник прес-центру
Рівненської АЕС**

На майданчику та соціальних об'єктах Рівненської АЕС побувала народний депутат України, секретар Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **Вікторія Войціцька**.

«Одна справа вивчати інформацію на папері, інша – наочно із нею ознайомитись. Наразі склалася ситуація катастрофічного недофінансування атомної генерації через дискримінаційну політику енергетичного регулятора - Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Це спричинило стрімке зниження рівня життя працівників галузі, що, у свою чергу, призвело до відтоку висококваліфікованих спеціалістів. Необхідно негайно за допомогою законодавчих ініціатив виправляти ситуацію, в якій до того ж простежується тенденція збільшення числа працівників пенсійного віку та відтоку молодих атомників», - сказала Вікторія Михайлівна.

У ході знайомства з РАЕС Вікторія Войціцька побувала на унікальному, першому в Україні високотехнологічному комплексі з переробки твердих радіоактивних відходів (КПРАВ), де вона дізналася про призначення основних технологічних установок одного із перспективних екологічних об'єктів РАЕС. Як зауважила політик, «керівництво Рівненської АЕС професійно, якісно та комплексно підходить до розвитку підприємства.

<http://www.golos.com.ua/news/77145>

НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

ГСП Чернобыльская АЭС, 29.05.2018

Чорнобильська АЕС розширює співпрацю зі спеціалістами з Бельгії

Співпраця Чорнобильської АЕС з бельгійськими компаніями почалася у 2016 році, коли у рамках Меморандуму про технічну співпрацю з компанією Belgoprocess було проведено спільні роботи у сфері управління якістю, виконано аналіз та підготовлено звіт з аналізу ризиків «Програми поводження з радіоактивними відходами на майданчику ДСП «Чорнобильська АЕС».

У 2017 році до вже наявної програми Уряд Бельгії виділив додаткові кошти

для навчання спеціалістів ЧАЕС технічному обслуговуванню і ремонту маніпуляторів BROKK, які використовуються на заводі з поводження з твердими РАВ. У вересні 2017 року спеціалістам компанії TECHNUBEL на майданчику ЧАЕС для спеціалістів Цеху поводження з радіоактивними відходами було проведено тренінг, що включав теоретичну і практичну частини.

У 2018 році Уряд Бельгії продовжив надання підтримки Чорнобильській АЕС. З 28 травня почалася реалізація наступного етапу співробітництва: протягом тижня бельгійські спеціалісти, що мають багаторічний практичний досвід та великий багаж знань стосовно цих установок, проведуть на майданчику ЧАЕС спеціальне навчання з технічного обслуговування маніпуляторів з дистанційним керуванням «BROKK-180: Експертний рівень» і ремонту техніки BROKK.

Украинские новости, РБК-Украина, 13.06.2018

Кабмін затвердив проект реконструкції залізничної колії у Чорнобильській зоні відчуження за 908,2 млн гривень

Кабінет Міністрів затвердив проект реконструкції залізничної колії від станції Вільча до станції Янів в Чорнобильській зоні відчуження (Київська область) вартістю 908,236 млн гривень (станом на 1 березня), рішення було прийнято на засіданні уряду.

Згідно з пояснювальною запискою, реконструкція залізничної колії надасть можливість забезпечення будівництва та експлуатації Центрального сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) і сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, які будуть повернуті з Росії.

Термін реконструкції - 36 місяців.

Таке рішення було прийнято з 3-денними доопрацюваннями з Міністерством фінансів і Секретаріатом Кабміну.

Україна підписала контракти в 1993, 1994, 1996 і 1998 роках з Російською Федерацією про вивезення для переробки відпрацьованого ядерного палива з наступним поверненням у 2018 році на територію України осклованих високоактивних відходів, які утворилися після цієї переробки.

За умовами цього контракту, Україна має сплачувати пеню в розмірі 0,01% від сумарної вартості послуг з переробки та зберігання палива за кожен день прострочення термінів повернення партій відходів.

У зв'язку з цим документ передбачає виділення коштів на будівництво сховища для зберігання осклованих високоактивних відходів, які повертаються з Росії.

Таке сховище буде побудоване на території комплексу зі зберігання радіоактивних відходів (РАВ) "Вектор".

Комплекс "Вектор" було введено в експлуатацію у 2006 році, він розташований за 17 км від Чорнобильської АЕС, призначений для дезактивації і подальшого зберігання РАВ, розосереджених на території зони відчуження.

Додаткова інформація на цю тему – Інтерфакс-Украина, Левый берег (интернет-издание), Капитал, Бизнес.Цензор.Нет, 13.06.2018 **«Кабмин передал участок пути «Вильча-Янов» на баланс Укрзализныци для последующей реконструкции»**. Согласно плану, пропускная способность участка предполагается на уровне 4-10 поездов в год, общая проектная стоимость реконструкции в ценах на 1 марта 2018 года составляет 908,237 млн грн, в том числе 703,973 млн грн на строительные работы и 648,69 тыс. грн на оборудование.

РІЗНЕ

Российское атомное сообщество, 27.05.2018

Международное энергетическое агентство**корректирует прогноз развития атомной энергетики в мире**

23 мая Международное энергетическое агентство (IEA) заявило о том, что ранее сделанный прогноз развития мировой атомной энергетики в объёме 438 ГВт к 2020 году выполняется в пределах графика. Однако перспективы достижения целевого показателя 490 ГВт к 2025 году остаются неопределёнными.

Сценарий устойчивого развития IEA (SDS), представленный в ежегодном докладе «World Energy Outlook 2017» (Мировой энергетический обзор за 2017 год) предусматривает быструю, но реалистичную трансформацию энергетического сектора. В числе поставленных задач - ограничению роста средних глобальных температур до «значительно ниже 2°C», как указано в Парижском Соглашении; увеличение доступности к энергии во всех регионах мира; прекращение выбросов парниковых газов. При этом, как отмечается в докладе, в прошлом году выбросы CO₂ увеличились на 1,4%.

Проведенный IEA анализ перехода на экологически чистую энергию показал, что из 38 различных видов технологий, ведущих к достижению заявленных целей, только 4 реализуются достаточно успешно, в развитии 11 из них достигнут некоторый прогресс, реализация 23 технологий нуждается в улучшении, а ещё две технологии – ветроэнергетика и накопители энергии – в прошедшем году были на спаде.

Ранее Всемирная ядерная ассоциация выдвинула проект «Гармония», предусматривающий повышение уровня атомной генерации в мире до 25% к 2050 году. Это потребует построить около 1000 ГВт новых ядерных генерирующих мощностей. Всемирная ядерная Ассоциация определила три области действий для достижения этой цели: создание равных условий на рынках электроэнергии, унификация процессов регулирования и эффективная парадигма безопасности.

Российское атомное сообщество, 29.05.2018

Росатом может принять участие в выводе из эксплуатации АЭС в Германии

Росатом видит для себя потенциальную выгоду в том, что Германия откажется от атомной генерации. Об этом в интервью «Газете.Ру» сообщил глава госкорпорации **Алексей Лихачев**.

«ФРГ придется проводить большую работу по выводу станций из эксплуатации. Если они действительно пойдут этим путем, то в течение десяти лет у них будет вестись постепенная остановка АЭС, дезактивация, вывод из эксплуатации», — сказал он.

Лихачев допустил, что Германия будет активно привлекать Росатом к этой работе. «Мы это уже обсуждали с нашими немецкими партнерами», — добавил глава госкорпорации.

Энергореформа, Капитал (сайт издания), Интерфакс-Украина, Минпром, 31.05.2018

"Турбоатом" поставил две турбины для Армянской АЭС

АО "Турбоатом" (Харьков) поставило в адрес Армянской АЭС две паровые турбины, которые являются ключевым оборудованием в рамках стартовавшего

активного этапа модернизации АЭС, предусмотренного программой продления срока ее эксплуатации.

Транспортировка турбин от "Турбоатома" осуществлялась в несколько этапов: наземным транспортом до порта в Черноморске, далее - по морю до порта в Поти (Грузия), оттуда - железнодорожным транспортом на Армянскую АЭС.

Длина турбины 23,11 м, ширина - 8,67 м, высота - 7,21 м. Их стоимость не разглашается.

Согласно сообщению, в 2019 году украинские предприятия поставят в Армению следующую партию оборудования для атомной станции, в частности, "Запорожтрансформатор" транспортирует в Мецамор силовой масляный трансформатор.

По данным пресс-службы, Армянская АЭС производит более трети всей электроэнергии, вырабатываемой в стране.

Электровести, 31.05.2018

В Польше крупнейшая энергокомпания отказалась от участия в строительстве АЭС в пользу ветровой генерации

Крупнейшая в энергетическом секторе Польши компания – концерн PGE – принял решение отказаться от участия в строительстве первой атомной электростанции в Польше и сосредоточиться на инвестициях в проекты офшорной ветровой генерации.

Проектом строительства АЭС займется государственная нефтеперерабатывающая компания PKN Orlen (PKN.WA). В настоящее время реализация проекта отложена, он находится на рассмотрении в правительстве страны.

В свою очередь о намерении построить ветропарк в Балтийском море к 2022 г. объявила польская энергокомпания Polenergia. Также рассматривает возможность строительства ветропарка и PKN Orlen.

Для соответствия стандартам ЕС по выбросам парниковых газов польское правительство проводит диверсификацию портфеля генерирующих источников в пользу ВИЭ-генерации с постепенным отходом от традиционной угольной генерации. В настоящее время в польском парламенте находится на рассмотрении законопроект, направленный на облегчение строительства ветровых турбин. Если закон будет принят, то появится возможность реализовать и другие проекты по строительству ветропарков, а также привлечь к их реализации сторонних инвесторов, как собственных, так и зарубежных.

AtomInfo.Ru, 01.06.2018

Два американских ведомства поддержали Иллинойс в арбитражном разбирательстве по поводу признания АЭС экологически чистыми энергоисточниками

Два американских ведомства, министерство юстиции и федеральная комиссия по регулированию в области энергетики (FERC), сделали совместное заявление для арбитражного суда о том, что федеральные законы США не противоречат программе нулевых выбросов парниковых газов (ZEC), принятой в штате Иллинойс.

Об этом сообщает "World Nuclear News".

В штате принят закон, в соответствии с которым действующие АЭС приравнены к чистым энергоисточникам, не дающим вклад в выбросы парниковых газов.

Закон позволил избежать досрочного закрытия АЭС "Clinton" и АЭС "Quad Cities", об угрозе которого предупреждала владелица станций компания "Exelon". Признание станций экологически чистыми позволило им получить финансовую поддержку.

Принятый закон оспаривается в арбитраже сразу по двум искам, поданным группами потребителей и производителей электроэнергии, соответственно. Истцы пытаются доказать, что закон стал "предлогом для спасения" атомных станций в штате и должен быть отменён.

Арбитражный суд первого уровня в июле 2017 года отказал истцам в их требованиях. В настоящее время идёт апелляционный процесс в апелляционном суде седьмого округа США в Чикаго.

Додаткова інформація на цю тему – Електровести, 02.06.2018 «Трамп планує підтримати американські ТЭС і АЭС». Інформаційно-аналитическе агентство Блумберг повідомило, що адміністрація американського лідера **Дональда Трампа** розглядає законопроект, згідно з яким мережні оператори будуть зобов'язані купувати електроенергію на потужних атомних і угольних електростанціях. Білий дім пояснює цю ініціативу уникненням масового закриття підприємств.

Згідно з планом, Міністерство енергетики США буде здійснювати надзвичайні повноваження згідно з федеральними законами, щоб зобов'язати операторів купувати вугілля і енергію ядерних електростанцій. Крім того, відомство розглядає можливість створення так званого "Стратегічного резерву електроенергії".

Адміністрація президента заявила, що вона обеспокоєна можливим швидким закриттям старих теплоелектростанцій, а атомні електростанції можуть поставити під загрозу постачання електроенергії в США, тому що, в поріг від сонячних, вітряних і газових енергетических установок, угольні і ядерні генератори можуть зберігати енергію.

Електровести, Російське атомне суспільство, 04.06.2018

В Фінляндії регулятор готов продовжити експлуатацію двох енергоблоків АЭС Олкилуото на 20 років

Центр радіаційної і ядерної безпеки Фінляндії (STUK) вважає можливим продовжити термін експлуатації двох енергоблоків АЭС "Олкилуото" на заході країни ще на 20 років - до 2038 року. Об цьому говориться в опублікованому повідомленні відомства.

Якщо Кабмін прийме позитивне рішення, STUK до кінця 2028 року буде чекати від оператора енергоблоків переоцінку безпеки їх роботи - її необхідно робити кожні десять років.

"Компанія TVO, яка є оператором двох енергоблоків "Олкилуото", подала заявку на продовження їх експлуатації в початку 2017 року. Діючу в даний час ліцензію необхідно оновити до кінця 2018 року", - вказали в компанії.

На частку "Олкилуото-1" і "Олкилуото-2" припадає більше 16% споживаної в країні електроенергії.

Також на Олкилуото тріється третій енергоблок, який стане другим в світі енергоблоком з реактором EPR-1600 розробки AREVA.

«ДЕНЬ», 06.06.2018

**Шведський підхід до сталого розвитку
Частина перша: «Енергетика і сміття»**

Алла Дубровик-Рохова

Вперше у Швеції збудували завод зі спалювання відходів 1904 року. На сьогодні тут діють 32 заводи, які виробляють тепло й обігрівають понад 810 000 домашніх господарств і 250 000 приватних будинків

Ще 12 років, і світ має... подолати голод, бідність, насилля та проблему сміття.

1 січня 2016 року 193 держави-члени ООН (і Україна серед них — на Саміті зі сталого розвитку в Нью-Йорку) одноставно ухвалили нову глобальну програму і визначили 17 амбітних цілей сталого розвитку (див. винос до тексту).

Якщо все піде за планом, то всі 193 держави, а в ідеалі — увесь світ — мають перетворитися на такий собі людиноцентричний рай. Але вже очевидно, що сьогодні найближчі до цієї мети... скандинави і, зокрема, Швеція.

Як і Україна, Швеція є учасником Глобальної ініціативи ООН щодо цілей сталого розвитку. У межах цієї теми ПРООН України організували п'ятиденний навчальний візит до Швеції для представників місцевого самоврядування, уряду, парламенту та профільних асоціацій — малих міст, енергоефективних міст та ОТГ. Кореспондент «Дня» був учасником візиту. Разом з іншими учасниками групи ми уважно вивчали шведський підхід до сталого розвитку, його особливості та секрети. Певна річ, особливу увагу приділили тому, що вже сьогодні може допомогти Україні — шведській моделі енергонезалежності та поводження з відходами.

Попри те, що поруч зі Швецією розташований багатий на енергетичні ресурси сусід — Норвегія, жодного кубометра природного газу Швеція там не купує: краще мати своє і надто не залежати ні від чого й ні від кого. Тому шведи активно працюють над пошуком альтернативних рішень побутових проблем.

Швеція, якій довелося пережити серйозну кризу після підвищення цін на нафту в 1970-х роках, сьогодні отримує майже всю електрику від атомних та гідроелектростанцій і використовує органічне паливо головним чином на потреби транспорту. У Швеції налічуються 2057 гідроелектростанцій, які забезпечують країну 40% необхідної енергії. Решта походить від атомної енергетики, а також імпортованого вугілля.

Але Швеція має амбітну мету — до 2040 року країна буде на 100% незалежною від викопного палива.

«Сміття». Шведи не без підстав стали екологічними — їх спонукав глобальний розрахунок. **Генрік Селін**, заступник директора Шведського інституту — урядової організації, яка опікується популяризацією країни у світі, пояснює: прагнення до екології та інновацій допомагає державі збільшувати економічне зростання. «Чим зеленіша — тим багатша, перевірено на практиці», — каже він.

У шведській мові є неперекладне слово «лагом». У жодній іншій мові ви його не зустрінете. Якщо підвести справжню сутність «лагома» до його істинної суті, то він означатиме прагнення ідеальної рівноваги в житті, яка, за умови застосування його до всіх аспектів, може навчити нас діяти природним способом, без докладання надмірних зусиль.

Зокрема, до цього жителів країни заохочує так звана система переробки відходів Pant. Той, хто приніс пластик чи скляні пляшки, попередньо їх розсортувавши (процес, який багато хто з іноземців сприймає як забавку), отримує

певну суму грошей.

Цікавим також є те, як саме використовуються відходи: газети, наприклад, перетворюються на папір, пластикові контейнери стають сировиною для наступного виробництва, харчові відходи — біогазом чи ґрунтом після складної хімічної переробки. Автобуси, сміттєзбиральні машини зазвичай працюють на переробленій електроенергії чи біогазі. Зіпсована вода очищується до такої кондиції, що вона знову стає придатною для пиття. Спеціальні вантажівки їздять містами і збирають електроніку та небезпечні відходи (хімікати, залишки ліків).

51% енергетики Швеції видобувається з відновлювальних джерел. Це найвищий показник в ЄС

Будинки, що «ґріються» енергією людей, сміттям та інтернетом. Житло шведів здебільшого... енергопасивне й обігривається за рахунок спалення відходів.

Оскільки понад 40% загального споживання електроенергії у Швеції йде на обігрівання житла та сфери послуг, одним із способів зменшення споживання є створення низькоенергетичних резиденцій. Такі будинки називають «пасивними».

Так, наприклад, у Стокгольмі є будинки, які опалюють... інтернетом. Підприємливі шведи визначили, що інтернет — це не лише віртуальна реальність, а й маса справжнього комп'ютерного обладнання і систем зв'язку між ним.

У приміщенні, де розміщуються сервери, зазвичай прохолодне та сухе повітря без пилу. Скрізь — плитка, яку можна знімати, а під нею — безліч кабелів. У такому приміщенні працюють тисячі комп'ютерів, які 24 години на добу — сім днів на тиждень виконують різноманітні складні завдання. Для забезпечення необхідної температури працює система кондиціонування та вентиляції.

У Стокгольмі цей проект має назву: Стокгольмські інформаційні парки, і він реалізовується у співпраці з владою міста, організацією Fortum Varme та іншими компаніями.

За даними центрів обробки даних Швеції, 20 000 сучасних житлових квартир потребують лише 10 МВт енергії. Водночас типовий центр даних Facebook використовує 120 МВт.

Загалом досвід Швеції унікальний. Але багато рішень цілком застосовні в Україні. Як от, скажімо, **використання твердих побутових відходів та біомаси для обігріву житлового фонду, дбайливе лісове господарство, підтримка інноваційного бізнесу чи навіть будівництво електродоріг, як, скажімо, у Сандвікені.** Але детальніше про це поговоримо в наступних матеріалах про шведську концепцію сталого розвитку.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/shvedskyy-pidhid-do-stalogo-rozvytku>

Енергоатом, ЮУАЕС, 07.06.2018

На енергоблоці №2 ЮУАЕС реалізовано ще один постфукусімський захід

На енергоблоці №2 Южно-Української АЕС реалізовано проект з впровадження системи примусового скидання тиску з гермооболонки. Роботи належать до переліку постфукусімських заходів.

Система примусового фільтрованого скидання парогазової суміші з гермооболонки підвищує безпеку енергоблока. Вона призначена для запобігання пошкодженню залізобетонних конструкцій конфайнмента в разі розвитку важкої аварії.

Головний елемент системи примусового фільтрованого скидання - унікальний аерозольно-йодний фільтр, що забезпечує затримку 99,9% аерозолів і 99%

газоподібного йоду. Використання високоефективної фільтрації зводить до мінімуму викид радіоактивності в атмосферу.

Переможцем тендеру на поставки обладнання для фільтрації аварійного скидання для блоків №1 і №2 ЮУАЕС стала компанія Westinghouse Electric Germany GmbH. Комплектуючі виготовлено в Німеччині, Чехії, Україні.

Поставлена система належить до так званого сухого типу, що не вимагає застосування будь-яких хімічних реагентів. У його основі лежить принцип механічного утримання часток. Система повністю пасивна, не залежить від будь-яких джерел живлення, не потребує теплоносія чи технологічного середовища і не вимагає обслуговування.

Телеграф (новости Украины и мира), Європейська правда, 08.06.2018

В Болгарии восстановят скандальный российский проект АЭС "Белене"

Болгария должна возобновить усилия по строительству АЭС "Белене". Соответствующее решение утвердил болгарский парламент, приказав министру энергетики начать переговоры с потенциальными инвесторами, пишет Reuters.

По словам законодателей, до конца октября министр энергетики **Теменужка Петкова** должна была представить предложение по выбору стратегического инвестора, структурирование и финансирование проекта.

Болгария говорит, что потратила 3 млрд левов (\$1,8 млрд) на "Белене". Директор корпорации "Росатом-Центральная Европа" Вадим Титов заявил, что российская компания готова начать переговоры с болгарскими властями о возрождении проекта.

Электровести, 08.06.2018

В ноябре 2018 года Беларусь закончит подключение БелАЭС к энергосети

Проект по подключению Белорусской АЭС к энергосистеме будет завершён в ноябре этого года, сообщил заместитель министра энергетики Беларуси **Михаил Михадюк**. По его словам, речь идёт о подготовке электросетевого хозяйства для выдачи электрической мощности.

"В этом месяце мы планируем поставить распределительное устройство 330 киловольт на атомной станции под рабочее напряжение", - добавил замминистра.

С 2014 года в Беларуси ведётся реализация проекта строительства системы выдачи мощности и связи с энергосистемой БелАЭС.

Схема выдачи мощности с АЭС предусматривает поэтапное строительство нескольких пусковых комплексов.

При создании схемы выдачи мощности БелАЭС предполагается сохранить прежнее количество межгосударственных связей 330 кВ с Литвой и обеспечить возможность ведения различных режимов работы Белорусской энергосистемы со смежными российской и литовской энергосистемами.

Додаткова інформація на цю тему – **Електровести, 11.06.2018 «Литва закрывает доступ для электроэнергии с БелАЭС».** После синхронизации электросетей Литвы с Западной Европой будет закрыт доступ для электроэнергии со строящейся атомной электростанции в Белоруссии (БелАЭС). Об этом заявил глава минэнерго Литвы **Жигимантас Вайчюнас** 11 июня, сообщается на сайте министерства.

«Работы по подготовке к синхронизации электросетей нашей страны с Западной Европой направлены на уменьшение пропускной способности

электроэнергии из Белоруссии, а после синхронизации ее не будет совсем, что закроет доступ электроэнергии БелАЭС в Литву и на рынок ЕС», — заявил министр.

Вайчюнас отметил, что после завершения «Литва не рассматривает вариант торговли электроэнергией с третьими странами», а торговля электроэнергией с Белоруссией будет прекращена.

Напомним, БелАЭС строится при помощи госкорпорации «Росатом» по проекту типа АЭС-2006.

Сайт ЮУАЕС, 08.06.2018

На базі ЮУАЕС військові навчалися безпеці перевезення ядерних матеріалів

На базі військової частини 3044, що несе охорону та оборону Южно-Української АЕС, з 4 по 8 червня нацгвардійці України проходили навчальний курс по темі «Варта з охорони в системі фізичного захисту перевезення ядерних матеріалів». У ньому взяли участь представники командного та особового складу Нацгвардії, які спеціалізуються на охороні під час транспортування небезпечних вантажів і ядерних матеріалів. У навчанні також взяли участь військовослужбовці військових частин, які здійснюють охоронну діяльність на Запорізькій, Рівненській, Хмельницькій і Южно-Українській атомних станціях.

На базі ЮУАЕС таке навчання проводилося вдруге. Курс розроблено Навчальним центром з фізичного захисту, обліку та контролю ядерного матеріалу ім. Джорджа Кузмича Інституту ядерних досліджень НАН України (м.Київ) за участі фахівців головного управління Національної гвардії та за підтримки Агентства зі зменшення загроз (США). Його періодичність - раз на рік.

По закінченні курсу учасники навчання отримали відповідні сертифікати.

Додатково. Навчальний центр з фізичного захисту, обліку та контролю ядерного матеріалу імені Джорджа Кузмича було створено відповідно до «Угоди між Україною та США про надання допомоги Україні в ліквідації стратегічного ядерного озброєння, а також запобігання поширенню зброї масового знищення» від 25 жовтня 1993 року. Рішення про створення Навчального центру було ухвалене 17 березня 1997 року, а його відкриття відбулося 8 жовтня 1998 року.

Нині Навчальний центр співпрацює з багатьма національними лабораторіями США та з МАГАТЕ в сфері підвищення рівня фізичного захисту, обліку і контролю ядерного матеріалу в Україні. У Навчальному центрі проходять перепідготовку фахівці ядерного комплексу України, Державної інспекції ядерного регулювання, МВС, СБУ, Митної служби, АЕС і наукових установ, що працюють з радіоактивними матеріалами.

AtomInfo.Ru, 11.06.2018

В мире статус действующего имеет 451 блок, статус строящегося 58 блоков

В мире статус действующего имеет 451 блок, а статус строящегося - 58 блоков. Такие данные приводятся в базе PRIS, поддерживаемой МАГАТЭ. В очередном обновлении учтён энергопуск блока №5 АЭС "Yangjiang" (Китай), произведённый 23 мая 2018 года. На блоке установлен китайский реактор АСРР-1000.

Всего в 2018 году произведено три энергопуска новых блоков (два в России и один в Китае) и началось сооружение двух блоков (в Турции и России).

Общее количество реакторо-лет эксплуатации атомных энергоблоков в мире составляет 17612.

Сайт Кабінета Міністрів України, 11.06.2018

Для польських інвесторів є значні перспективи встановлення біогазових установок та вітроелектростанцій в Україні

Законодавче поле та перспективи впровадження «зелених» проектів, особливо у вітроенергетиці та сфері виробництва біогазу, обговорили Голова Держенергоефективності **Сергій Савчук** разом із Головою наглядової ради компанії Polska Grupa Biogazowa (PGB) S.A. **Генриком Майхжаком** та його заступником **Богусею Ігельською**.

PGB має понад 15-річний досвід роботи та складається з 26 компаній.

Компанія встановила 7 біогазових установок, а також вітроелектростанції загальною потужністю понад 330 МВт. У планах компанії – реалізувати ще 50 проектів «чистої» енергетики до 2021 року. **Наразі керівництво компанії розглядає можливості впровадження проектів, у тому числі в Україні.**

Також обговорили доцільність реалізації подібних біогазових проектів у співпраці із великими підприємствами, у тому числі агрохолдингами. Безумовно, від таких проектів виграють усі – і місто, і бізнес, адже такі проекти дозволяють одночасно вирішувати екологічні та енергетичні питання.

***ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОНОВЛЕННЯ КЕРІВНОГО СКЛАДУ
ОРГАНІВ ВЛАДИ ПЕК***

Кабінет Міністрів України

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-priznachennya-maksimec-t-v-pershim-zastupnikom-ministra-energetiki-ta-vugilnoyi-promislovosti-ukrayini>

Розпорядження

від 25 квітня 2018 р. № 284-р Київ

**Про призначення Максимець Т. В. першим заступником
Міністра енергетики та вугільної промисловості України**

Призначити Максимець Тетяну Володимирівну першим заступником Міністра енергетики та вугільної промисловості України.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Кабінет Міністрів України

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-priznachennya-nemchinov>

Розпорядження

від 16 травня 2018 р. № 325-р Київ

**Про призначення Немчинова М. О. державним секретарем
Міністерства енергетики та вугільної промисловості України**

Призначити Немчинова Максима Олександровича державним секретарем Міністерства енергетики та вугільної промисловості України з дати початку фактичного виконання ним посадових обов'язків строком на п'ять років з оплатою праці відповідно до законодавства, встановивши випробування строком на три місяці.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Кабінет Міністрів України<https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-priznachennya-pidkomornoji->**Розпорядження**

від 06 червня 2018 р. № 382-р Київ

Про призначення Підкоморної Ю. А. заступником Міністра енергетики та вугільної промисловості України

Призначити Підкоморну Юлію Анатоліївну заступником Міністра енергетики та вугільної промисловості України.

Прем'єр-міністр України**В. ГРОЙСМАН**

Українські Новини, 30.05.2018,

«Новыми членами НКРЭКУ станут Антонова, Кривенко, Формагей, Коваленко и Маглеванный, - секретарь комиссии по отбору членов регулятора Голикова»

Секретарь конкурсной комиссии по отбору членов Национальной комиссии госрегулирования энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) Светлана Голикова заявляет, что новыми членами регулятора станут **Елена Антонова, Оксана Кривенко, Александр Формагей, Дмитрий Коваленко и Евгений Маглеванный.**

Она добавила, что данную информацию ей подтвердили эти 5 новых комиссионеров.

Сайт НКРЕКП, 06.06.2018

Головою НКРЕКП обрано Оксану КРИВЕНКО

Сьогодні відбулося закрите засідання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на якому **Головою НКРЕКП обрано Оксану КРИВЕНКО.** Вона стала першою в історії жінкою на чолі українського Регулятора. Нарешті завершено процес формування нового незалежного Регулятора, як передбачено Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Прес-служба Президента України, 30.05.2018

НКРЕКП оновлено

Президент **Петро Порошенко** призначив нових членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Глава держави підписав відповідні Укази про призначення О. Формагея, Є. Магльованного, О. Антонової, Д. Коваленка, О. Кривенко.

Підготовлено Науково-технічною спілкою енергетиків та електротехніків України

Віце-президент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>